

ციბახანი

№ 128 / 18 - 24 მარტი / 2013

ფანი 2 ლარი

ISSN 1987-7528

9 771987 752008

განათლების ხარისხი თუ პოლიტიკა? **33. 34**
 ინტერვიუ: დავნილი მოსამართლე **33. 12**
 რეპორტაჟი: ონარია – იმედების სსსაფლავი **33. 42**
 კომენტარი: ევროპის კართან **33. 08**
 უძრავი ბაზრის უძრავი პრობლემები **33. 28**
 „საზოგადოებრივი მოუწყობლობა“ **33. 55**
 ფოტორეპორტაჟი: კარნახი **33. 46**

ჯაჩისხანის სმოვიების 24 საათი

33. 18

ყველაზე სიბრძნეო
პროფესიონალებს ყველაზე
აღნიშნული
ქვეყნის
გადასწავლა

PROFY

ყველა ქვეყნის 15:30

მთავარი რედაქტორი
შორენა შავერდაშვილი

აღმასრულებელი რედაქტორი
ნინო ბექიშვილი

რედაქტორები
ლიკა ზაკაშვილი
ირაკლი აბსანძე

წარწერის მკვლევარი:

ზურაბ ვარდიაშვილი, თათია ხალიანი,
ანი ქანკოტაძე, თინა ყიფშიძე, გიორგი
გოგუა, გიორგი ჭიჭიანი, სოფო
აფციაური, ეკა მალაღდაძე, ლაშა
ქავთარაძე, ქეთევან ლევინაშვილი

კონტრაქტორები:

მალხაზ ჭკადუა, თემო ბარძიმაშვილი,
გია მისაშვილი, ბექა სვანიძე, ვასო
კუჭუხიძე, ქეთი სადლობელაშვილი

რედაქციის:

ფოტო-რედაქტორი
ლევან ხერხეულიძე
გრაფიკული დიზაინი
თორნიკე ლორთქიფანიძე
რედაქტორ-სტილისტი
ნინო ბექიშვილი
კორექტორი
ნათია ორმოცაძე

გამომცემლობა:

ლიბერალი
ქეთევან ბაბუნაშვილი
გაყიდვებისა და პრინციპის
განვითარების მენეჯერი
რუსუდან ბარათაშვილი
გაყიდვების ლიბერალი
ქეთევან ქავთარაძე
მარკეტინგის მენეჯერი:
ია შენგელია

დისტრიბუტორი:
მიხეილ მამუჩიშვილი

ჟურნალის გამომწერის მსურველები
დაგვიკავშირდით: 247 10 05.

მამინ, როცა მთელი ყურადღება აგრარული უნივერსიტეტისკენ გვექონდა მიპყრობილი და ჩვენი ჩინოვნიკების უხეირობასა და უნიათობაზე ვბრაზობდით, კათოლიკურმა სამყარომ ახალი პაპი, ფრანცისკე აირჩია. ბიბისი მქონდა ჩართული და პირდაპირ ეთერში ვუყურებდი, როგორ ამოვიდა თეთრი კვამლი საკვამურიდან, როგორ გაიხარა მოედანზე შეკრებილმა ათი ათასობით მორწმუნემ და უცებ როგორ აინთო მოედანი მობილურების და ტაბლეტების ეკრანებით. ყველას უნდოდა, თეთრი კვამლი გადაეღო. ზუსტად ასე აბრწყვილდა მოედანი მამინაც, როცა ახლადარჩეული ეკლესიის მეთაური ფანჯრიდან გამოჩნდა – და უცებ ვიფიქრე, რომ სამყარო ძალიან სწრაფად იცვლება – წინა პაპის არჩევისას, 2005 წელს, მოედანი ასე არ ანათებდა.

ამაწინათ ვკითხულობდი, რომ ბრიტანელებმა თინეიჯერებისთვის ორი აპლიკაცია შექმნეს – შექსპირის „რომეო და ჯულიეტა“ და ჰომეროსის „ოდისეა“. ჩატირთავ აპლიკაციას აიპაღბე, კითხულობ ტექსტს, და თუკი რაიმე შეკითხვა გაგიჩნდა – მაგალითად, რას ნიშნავს ესა თუ ის სიტყვა, როგორ გამოიყურებოდა ვერონა იმ დროს, ან რისი ღმერთი იყო თვალგებრიალა ათინა და სხვას რას გვიყვება ბერძნული მითები ტროას ომზე, – ჭკვიანი პროგრამა ყველაფერს გეუბნება. ასე ბავშვებს წიგნების კითხვა გაუადვილდებათ და კიდევ ბევრ წიგნს გამოვცემთო – ამბობენ ბრიტანელები.

უცებ წარმოვიდგინე, რა კარგი იქნებოდა, ჩვენც რომ გვეფიქრა ბავშვებისთვის ლიტერატურის ასე მიწოდებაზე. აპლიკაციის შემქნელები ხომ აქაც მოიძებნებიან, ფილოლოგებიც გვეყავს, რომლებსაც ტექსტების მომზადება შეუძლიათ. მაგრამ ჯერჯერობით ალბათ ამისთვის არ გვეცალია – ჯერ სხვა ბევრი პრობლემა გვაქვს მოსაგვარებელი – მაგალითად ის, რაზედაც „ლიბერალი“ ამ ნომერში წაიკითხავთ – უკიდურესი, წარმოუდგენელი სიღატაკე ზუგდიდთან უკანანსკნელ ოცნლელულში გაჩენილ დევნილთა დასახლებაში, სადაც ადამიანებს ბანაობის საშუალება არა აქვთ, და წყალს რომ სვამენ, – იწამლებიან.

იმედისმოცემი ის ამბავია, რაც გიორგი ჭიჭიანი სენაკის სამხედრო ბაზიდან ჩამოტანა. ესაა ადგილი, რომელიც 2008 წლის ომის დროს რუსული არმიის სამიზნე გახდა და რეზერვისტები – სულ პირტიტველა ბიჭები დაიხოცნენ. გიორგიმ ბაზაზე სამხედროთა ცხოვრების 24 საათი აღწერა. მიძე და ერთფეროვანი რუტინა, სამხედროების არაფრით გამოჩენილი ყოველდღიურობა, მაგრამ უცხო თვალისთვის მაინც ძალიან მოულოდნელი და საინტერესო.

დანარჩენი ის თემებია, რაც ამ დღეებში აქტუალური იყო – აგრარულის ამბავი, რომელმაც სხვებთან ერთად მეც ძალიან გამაბრაზა, საზოგადოებრივი მაუწყებლის მოუწყობლობა, წინასწარჩვენოდ დაძაბული ვითარება მეზობელ აზერბაიჯანში და ჩვენი პოლიტიკური ელიტის მიერ ამ ბოლო დროს დამკვიდრებული ექსტოლარული უანრი, რომელიც ქვეყნის ფარგლებს გასცდა და ევროპარლამენტამდეც მიაღწია.

ჰო, ევროპარლამენტარებს ჯერჯერობით ორი ქართველი ლიდერისთვის არ უპასუხიათ. რატომღაც მგონია, ეს მიმოწერა არც გაგრძელდება.

*ნინო ბექიშვილი,
აღმასრულებელი რედაქტორი*

ბანათლების ხარისხის ხაზის თუ ჰოლისტიკა?

11 მარტს განათლების ხარისხის მართვის ცენტრის ავტორიზაციის საბჭომ აგრარულ უნივერსიტეტს ავტორიზაცია გაუშუქა. გადაწყვეტილების მიზეზი ავტორიზაციის სტანდარტების დარღვევა გახდა. დარღვევებს უნივერსიტეტის წარმომადგენლები და ავტორიზაციის საბჭოს წევრები განსხვავებულად აფასებენ. ავტორიზაციის საბჭოს ხელმძღვანელის აზრით, უნივერსიტეტს მნიშვნელოვანი დარღვევები აქვს. აგრარული უნივერსიტეტის წარმომადგენლები კი აცხადებენ, რომ აღმოჩენილი დარღვევები ტექნიკური ხასიათისაა და ისინი ავტორიზაციის გაუქმებას საფუძვლად არ უნდა დასდებოდნენ.

განათლების მინისტრმა, გიორგი მარგველაშვილმა აღნიშნა, რომ ხარვეზები, რომელსაც სტუდენტები ტექნიკურს უწოდებენ, ტექნიკური არ არის და საბჭო, რომელმაც გადაწყვეტილება გამოიტანა, წინა ხელისუფლების დროსაა ფორმირებული. თუმცა, რადგან ჯერ-ჯერობით საბჭოს გადაწყვეტილება არ გამოუქვეყნებია, კითხვები – რამდენად არსებითი იყო დასკვნაში წარმოდგენილი ხარვეზები, უნდა შეეჩერებინათ თუ არა საბჭოს უნივერსიტეტისთვის ავტორიზაცია და ხომ არ არის აღნიშნული გადაწყვეტილება პოლიტიკურად მოტივირებული – ღიად რჩება.

ჯახისხანის სსოპხების 24 სათი

სენაკის სამხედრო ბაზა ქალაქის რკინიგზის სადგურიდან ავტომობილით რამდენიმე წუთის სავალზე მდებარეობს. 2008 წლის რუსეთ-საქართველოს სამხედრო კონფლიქტის დროს, რუსმა სამხედროებმა სამხედრო ობიექტი გაძარცვეს, ბუნკერები დაბომბეს, საფრენი ზოლი მწყობრიდან გამოიყვანეს, საბრძოლო ტექნიკა კი მოიპარეს. აგვისტოს ომს მეორე ქვეითი ბრიგადის 33 სამხედრო ემსხვერპლა. ომის შემდეგ ბაზაზე რეაბილიტაცია ეტაპობრივად მიმდინარეობდა და დღეისათვის სენაკის სამხედრო ბაზა სრულფასოვნად ფუნქციონირებს.

ბაზის თავზე ქართული დროშა ფრიალებს. აქ მეორე ქვეითი ბრიგადაა განლაგებული. საგუშაგოზე მობილურ ტელეფონებს ვტოვებთ, სამოქალაქო პირებს სამხედრო ობიექტზე მათი შეტანა ეკრძალებათ.

 გიორგი ჭეიშვილი
33.18

ეკონომიკური მოსამართლე

არსებობს სიმართლის გზა, ყველა მოქმედმა მოსამართლემ, ამ ხნის განმავლობაში ვისაც რა განუცდია, უნდა ღიად განაცხადოს, რა და როგორ, რა მექანიზმებით ხდებოდა მათზე ზეწოლა, ეს მათ ტვირთად აწვეთ, მოსამართლეებიც ჩვეულებრივი ადამიანები არიან. კარგად იციან, რა განაჩენებზე აწერდნენ ხელს, მაგრამ ისიც იციან, რატომ აკეთებდნენ ამას. მათ უნდა ეყოთ სამოქალაქო გამბედაობა და ამ თემებზე ღიად ისაუბრონ. მე მათ მოვუწოდებ, რომ გამოვიდნენ და ილაპარაკონ.

 ზურაბ ვარდიაშვილი
33.12

 ლიკა ზაკაშვილი
33.34

უძრავი ბაზრის უძრავი ჰობლები

უძრავი ქონების ბაზრის სტაგნაცია 2007 წლის სექტემბრიდან დაიწყო. სამშენებლო კომპანიების არასწორი მენეჯმენტით გამოწვეული პრობლემები რუსეთის სამხედრო აგრესიამ და გლობალურმა საფინანსო კრიზისმა კიდევ უფრო გააღრმავა. 2008 წლის აგვისტოს ომის შემდეგ დეველოპერებს გაყიდვები მკვეთრად შეუშინდათ. დაუმთავრებელი და შეჩერებული მშენებლობები თბილისის იერსახის განუყოფელ ნაწილად იქცა. 15 000-მდე ოჯახი გაჭიანურებული მშენებლობის დასრულებას დღემდე ამაოდ ელოდება, სამშენებლო კომპანიის ოთხმა ხელმძღვანელმა კი სიცოცხლე თვითმკვლელობით დაასრულა.

 მანანა ვარდიაშვილი
03.28

ფოტოჩვენება

კარნახი

 თამო ბარძიმაშვილი
03.46-51

ნომერები:

ფოტო: შიორაი ბოზუა

- 04 მოკლედ **ორი აზრი**
- 06 უნდა შეიცვალოს თუ არა საზოგადოებრივი მაუწყებლის საბჭო ვადაზე ადრე? **კომენტარი**
- 08 ევროპის კართან
- 10 მსოფლიოში არსებული ემოციური ზონები და მათ შორის დაპირისპირება **ინტერვიუ**
- 12 დევნილი მოსამართლე **რეპორტაჟი**
- 18 ჯარისკაცის ცხოვრების 24 საათი **ეკონომიკა**
- 28 უძრავი ბაზრის უძრავი პრობლემები **განათლება**
- 34 განათლების ხარისხი თუ პოლიტიკა? **მეზობლები**
- 38 მზარდი საპროტესტო ტალღა აზერბაიჯანში **საზოგადოება**
- 42 ონარია – იმედების სასაფლაო **ფოტორეპორტაჟი**
- 46 კარნახი **ლიბერალის ვებგვერდიდან**
- 52 ჩემი მეურვეები
- 55 „საზოგადოებრივი მოუწყობლობა“
- 56 **ციტატები**

გამოცემალი:

შპს „ლიბერალი“. მისამართი: თბილისი 0183, ჟღენტის ქ. 35. ტელ.: (995 32) 2145002, 2145004. ელ-ფოსტა: info@liberali.ge ვებ-გვერდი: www.liberali.ge

სხვა გამოცემალი:

„ცხელი შოკოლადი“, გაზეთი „ლიბერალი“
„ლიბერალის“ საავტორო უფლებები დაცულია.
ფურნალში გამოქვეყნებული მასალების ნაწილობრივი და/ან მთლიანი გამოყენება რედაქციის თანხმობის გარეშე აკრძალულია.

ბაჭყალი:

შპს „სეზანი“. მისამართი: თბილისი, წერეთლის გამზ. 140. ტელ.: (995 32) 235 70 02.
გამოდის კვირაში ერთხელ, ყოველ ორშაბათს. პირველი ნომერი გამოცემულია 2009 წლის მაისში. რეკომენდებული საცალო ფასი 2 ლარი.

ჩათოციაჲსი ანანასი ახალი პაპი ჰყავს

13 მარტს ვატიკანში კონკლავზე შეკრებილმა კარდინალებმა რომის კათოლიკურ ეკლესიის ახალი პაპი არგენტინელი კარდინალი, ბუენოს აირესის არქიეპისკოპოსი, 76 წლის ხორხე მარიო ბერგოლიო აირჩიეს. წმინდა პეტრეს ტაძრიდან ფრანგმა კარდინალმა ჟან ლუი ტორანმა მოედანზე შეკრებილ ხალხს მიმართა და მათ რომის ახალი პაპის ვინაობა ტრადიციული სიტყვებით აუწყა – „Annuntio vobis gaudium magnum; Habemus Papam“ (გაცნობებთ უდიდეს სასიხარულო ამბავს, ჩვენ გვყავს პაპი).

არჩეული არგენტინელი კარდინალის სურვილით, მას ფრანცისკე ეწოდა. ის 266-ე პაპია ეკლესიის ორიათასწლიან ისტორიაში, ამასთან, პირველი სამხრეთამერიკელი და პირველი იეზუიტი, რომელიც რომის კათოლიკურ ეკლესიას უხელმძღვანელებს. ის არგენტინის ეკლესიის მოდერნიზაციაში შეტანილი წვლილითაა ცნობილი.

ახალი პაპის არჩევა მას შემდეგ გახდა საჭირო, რაც მიმდინარე წლის თებერვლის ბოლოს ბენედიქტე XVI გადადგა. კათოლიკური ეკლესიის ისტორიაში ასეთი რამ თითქმის 600 წელია, არ მომხდარა.

ჩხუბითი ჩიხილანსი აფხაზეთის ციხის შხხვა

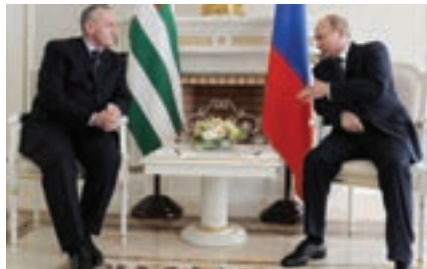
რუსეთის პრეზიდენტი ვლადიმერ პუტინი 12 მარტს აფხაზეთის ლი-

დერს ალექსანდრე ანქვას შეხვდა. კრემლის ინფორმაციით, მხარეებმა „რუსეთსა და აფხაზეთს შორის თანამშრომლობის განვითარების“ გეგმა განიხილეს.

ანქვამა აფხაზეთის მხარდაჭერისთვის პუტინს მადლობა გადაუხადა და განაცხადა, რომ სოხუმი რუსეთის მიერ მისი აღიარების ხუთი წლისთვის აღნიშვნისთვის ემზადება. 2008 წელს საქართველოსთან ომის შემდეგ, მოსკოვმა 2008 წლის 26 აგვისტოს სეპარატისტული აფხაზეთი და სამხრეთ ოსეთი აღიარა.

„დიდი იმედი მაქვს, რომ ამ კონსულტაციების დროს ჩვენ შევძლებთ გარკვეული დასკვნები გამოვიტანოთ და შევხედოთ იმ ამოცანებს, რომელთა გადაწყვეტასაც უახლოეს მომავალში ერთობლივად შევძლებთ“, – განაცხადა პუტინმა.

მანამდე, ანქვასი და პუტინის დაგეგმილ შეხვედრაზე კომენტარი

საქართველოს საგარეო საქმეთა მინისტრმა მათა ფანჯიკიძემ გააკეთა. მისი თქმით, საქართველო მისი ტერიტორიული მთლიანობის დაშლას არასდროს შეეგუება და ნებისმიერი ნაბიჯი, რომელიც საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობის წინააღმდეგ იქნება მიმართული, სერიოზულ შემფოთებას და კრიტიკას გამოიწვევს.

ჩიხილანსი-მინისტიჲსი პუტინის სახანსო ჩიხილანსი ლია წაჩილით მიმართა

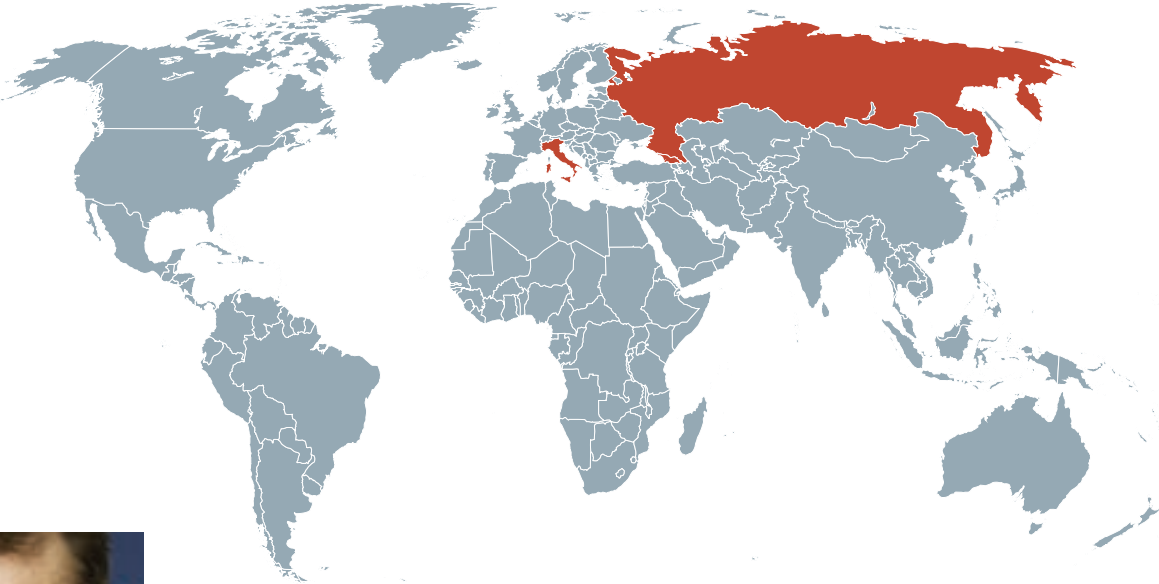
პრემიერ-მინისტრმა ბიძინა ივანიშვილმა ევროპის სახალხო პარტიას ლია წერილით მიმართა. წერილში პრემიერ-მინისტრი პუნქტობრივად

გამოყოფს პრობლემებს, რომლებიც ქვეყანაში ნაციონალური მოძრაობის მმართველობის დროს წარმოიშვა და პარტიის წევრებს ყურადღების მათზე გამახვილებას სთხოვს. ის პარტიას ობიექტურობისა და დასკვნების გაკეთებამდე საქართველოს რეალობის უკეთ შესწავლისაკენ მოუწოდებს და ხაზს უსვამს, რომ რამდენად პატივსაცემ და გავლენიან ძალასაც წარმოადგენს სახალხო პარტია, იმდენადვე პასუხისმგებლობით უნდა მოეკიდოს იმ ქვეყნებს, რომლებიც ევროკავშირთან დაახლოებას ცდილობენ.

პრემიერი პირველ რიგში, საკონსტიტუციო ცვლილებების მეშვეობით პრეზიდენტის ძალაუფლების უპრეცედენტო გაფართოებასა და ხელისუფლების შტოთა ბალანსის მოშლაზე საუბრობს. მიმართვაში განხილულია ასევე მართლმსაჯულებაში შექმნილი მდგომარეობაც. ივანიშვილი ევროპულ პოლიტიკოსებს სტატისტიკას აცნობს, რომლის მიხედვითაც გამამტყუნებელი განაჩენები 99%-ს აჭარბებდა, აღიარებითი ჩვენებების და საპროცესო გარიგებების რიცხვი კი 90%-ს უახლოვდებოდა. ბოლო 8 წლის განმავლობაში კი ქვეყანას 200 ათასზე მეტი პრობაციონერი ჰყავდა.

პრემიერ-მინისტრი წერილში ტელემედის ჩამორთმევისა და პრეზიდენტის ადმინისტრაციის ხელმძღვანელისთვის გადაცემასაც იხსენებს და ამბობს, რომ მედიის თავისუფლების პრობლემა ქვეყანაში სწორედ ნაციონალური მოძრაობის მმართველობის პერიოდში იყო. იანვარში გამოქვეყნებული ევროპის საბჭოს ასამბლეის დასკვნა კი, სადაც საქართველოში არჩევნების შემდეგ მედიის თავისუფლების შემამფოთებელ ტენდენციებზე მიუთითებდა, არარსებულ ფაქტებს ემყარება.

„მეტად უცნაურია, რატომ აყოვნებდა წლების განმავლობაში კრიტიკა, როდესაც საქართველოში სამი ძირითადი მაუწყებელი საზოგადოებრივი ტელევიზიის ჩათვლით, ნაცემოდრობის პროპაგანდის ნაწილად იყო ქცეული.“

იმედს გამოვთქვამთ, თქვენს ყურადღებას ამჯერად მაინც მიიპყრობს 2004-2007 წლებში ქართულ მედიაბაზარზე განვითარებული მოვლენები და შეფასებები არ დააყოვნებს,“- წერია მიმართვაში.

ივანიშვილი ხაზს უსვამს, რომ ახალმა მთავრობამ უკვე ბევრი რამის უკეთესობისკენ შეცვლა შეძლო. „ვინაიდან კითხვები გიჩნდებათ მიმდინარე მოვლენების მიმართ, თქვენც მოგიწოდებთ, სანამ „ევროპის კარის დახურვის“ შორსმიმავალ დასკვნებს გააკეთებთ, გამოგზავნოთ ხანგრძლივი დამკვირვებლები და თავად დარწმუნდეთ, რომ საქართველოს ხელისუფლების ურყევი პოლიტიკური ნებაა დემოკრატიული მმართველობა. ჩვენი მისიაა კანონის უზენაესობისა და ადამიანის უფლებების უპირობო, განუხრელი და ცალსახა ერთგულება. ხოლო ქართველი ხალხის მოთხოვნა და სურვილია ნამდვილი, ჭეშმარიტი დასავლური ღირებულებებით ცხოვრება და განწირულია ყველა ხელისუფლება, ვინც ამ გზიდან გადახვევას მოინდომებს. ეს ქართულმა საზოგადოებამ უკვე მრავალჯერ დაამტკიცა,“ – ასე ასრულებს სახალხო პარტიისადმი საკუთარ მიმართვას ბიძინა ივანიშვილი.

ვენეციის კომისიის დასკვნა

ვენეციის კომისიამ საერთო სასამართლოების შესახებ ორგანულ კანონში შესატანი ცვლილებების შესახებ საბოლოო დასკვნა გამოაქვეყნა. კომისიამ დოკუმენტში შესწორებები 9 მარტს ვენეციაში, 94-ე პლენარულ სესიაზე შეიტანა.

ვენეციის კომისია მიიჩნევს, რომ კანონის მთავარი გაუმჯობესება გამოიხატება შემდეგ პუნქტებში:

1. პრეზიდენტი ვეღარ დანიშნავს იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს წევრებს.
2. იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს რვა წევრს აირჩევს მოსამართლეთა კონფერენცია თავად მოსამართლეებისგან.
3. საბჭოს 6 წევრს აირჩევს პარლამენტი, მაგრამ ისინი არ იქნებიან პოლიტიკოსები, როგორც ეს ამჟამად არის. აღნიშნული კანდიდატები უნდა იყვნენ სამოქალაქო საზოგადოების წარმომადგენლები, საგანმანათლებლო დაწესებულების პროფესორები, ასევე, იმ არასამთავრობო, არაკომერციული ორგანიზაციების წარმომადგენლები, რომლებიც სამართლის განხრით მუშაობენ.
4. ცვლილებების შემდეგ დაინერგება იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს წევრების ფარული კენჭისყრით არჩევის წესი.

დადებითი შეფასების გარდა ვენეციის

კომისია ხელისუფლებას რეკომენდაციას აძლევს, რომ სასამართლოების თავმჯდომარეებს, თავმჯდომარის პირველ მოადგილეებს, პალატებისა და კოლეგიების თავმჯდომარეებს და ყველა იმ პირს, რომელსაც აღნიშნული პოზიციები ეკავათ საბჭოს არჩევნებამდე ბოლო 1 წლის განმავლობაში, უნდა ჰქონდეთ საბჭოს წევრობის შესაძლებლობა. ვენეციის კომისის დასკვნით, შესაძლოა, კანონმა დაანოსოს შეზღუდვები, თუ რამდენი თავმჯდომარე შეიძლება იყოს იუსტიციის უმაღლეს საბჭოში.

ვენეციის კომისიის ერთ-ერთი მთავარი რეკომენდაციაა, რომ ხელისუფლებამ კანონპროექტიდან ამოიღოს ის პუნქტი, რომლის მიხედვითაც, კანონის მიღების შემთხვევაში უფლებამოსილება შეუწყდება იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს ყველა წევრს, გარდა უზენაესი სასამართლოს თავმჯდომარისა.

ღიას

ია ანთაძე
ჟურნალისტი

ტელევიზიის ფუნქციონირების მთავარი პრინციპი ის იყო, რომ ის ყოველთვის ხელისუფლების ინტერესების გამტარებელი იყო. მაუნყებელში არსებული ყველა პრობლემის საფუძველი ისაა, რომ ეს ტელევიზია პოლიტიზებულია და დაარსების დღიდან ასე იყო. რაც უნდა ბევრი ვისაუბროთ იმაზე, რომ ეს თითქოს დაბალანსებული არხია და ეს სხვადასხვა მედიამონიტორინგის შედეგებმა დაადასტურა, ნებისმიერ შემთხვევაში შეიძლება ამაზე დავა. საბოლოოდ, მაინც იქამდე მივალთ, რომ ტელევიზია არასდროს ყოფილა პოლიტიკური გავლენისგან თავისუფალი.

ბოლო დროს განვითარებულმა პროცესებმა კი აჩვენა, რომ ის პროცესები, რომლებიც გარედან სხვაგვარად ჩანდა – გენერალური დირექტორების ცვლილება, საბჭოს წევრების როტაცია და ა.შ. – სინამდვილეში არც ისე უმტკივნეულო ყოფილა. ახლა კი გამოჟონა დაპირისპირებამ, უკმაყოფილებამ, კრიზისმა. შეუძლებელი იყო ეს კრიზისი არ შექმნილიყო. ტელევიზიას საკმაოდ დიდი ვალი ჰქონდა დაგროვებული, ფაქტობრივად არ ასრულებდა პროგრამულ პრიორიტეტებსაც.

სამეურვეო საბჭოს მოვალეობა კი სწორედ ის იყო, რომ ეკონტროლებინა როგორც ბიუჯეტის, ისე პროგრამული პრიორიტეტები. საბჭოს მოქმედი წევრები კი არ იღებდნენ პასუხისმგებლობას არც ვალებზე და არც პრიორიტეტების შეუსრულებლობაზე.

ერთადერთი გამოსავალი არხის დეპოლიტიზებაა, ეს კი საბჭოს დეპოლიტიზებით უნდა დაიწყოს. სამეურვეო საბჭო სულ სხვა პრინციპით უნდა დაკომპლექტდეს. მედიაკოალიციის კანონპროექტი სწორედ ამას ითვალისწინებს, რომ წევრების შერჩევის პროცესში გაიფილტრონ პოლიტიკურად მოტივირებული პირები. და საბჭოში მოხვდნენ მხოლოდ ის ადამიანები, რომლებიც მოემსახურებიან ხალხს და იზრუნებენ იმაზე, რომ საზოგადოებრივ მაუნყებელს ჰქონდეს საზოგადოების რეალური ნდობა.

ამ ცვლილების მიღების გარეშე კვლავ ჩვეულებრივი როტაცია მოხდება და ამჯერად ახალი უმრავლესობა დააკომპლექტებს დაბჭოს მისთვის სასურველი ადამიანებით, რეალურად საზოგადოებრივი მაუნყებელი ერთი პოლიტიკური ძალიდან მეორის ხელში გადავა. **■**

უნდა შეისწავლოს თუ მაუნყებლის საბჭო

■ ერთადერთი გამოსავალი არხის დეპოლიტიზებაა, ეს კი საბჭოს დეპოლიტიზებით უნდა დაიწყოს. სამეურვეო საბჭო სულ სხვა პრინციპით უნდა დაკომპლექტდეს. მედიაკოალიციის კანონპროექტი სწორედ ამას ითვალისწინებს, რომ წევრების შერჩევის პროცესში გაიფილტრონ პოლიტიკურად მოტივირებული პირები.

ახალი საზოგადოებრივი მაუწყებლის საბჭომ პოლიტიკური ჩარევისაგან თავდაცვა მოახერხა. ხელისუფლების მხრიდან აშკარა ჩარევა იყო, როდესაც დირექტორზე ზენოლა მოახდინა, ხოლო დირექტორმა შემდეგ საინფორმაციო სამსახურის ხელმძღვანელი გაათავისუფლა. ამ შემთხვევაში საბჭომ შესაბამისი გადანყვეტილება მიიღო.

■ საბჭომ პოლიტიკური ჩარევისაგან თავდაცვა მოახერხა. ხელისუფლების მხრიდან აშკარა ჩარევა იყო, როდესაც დირექტორზე ზენოლა მოახდინა, ხოლო დირექტორმა შემდეგ საინფორმაციო სამსახურის ხელმძღვანელი გაათავისუფლა. ამ შემთხვევაში საბჭომ შესაბამისი გადანყვეტილება მიიღო.

არა

სერგო რატიანი

„ნაციონალური მოძრაობა“

დღეს ახალი ხელისუფლება საზოგადოებრივ მაუწყებელს ვერ აკონტროლებს. საზოგადოებრივი მაუწყებელი ხელისუფლების ჭარბი და გადამეტებული ძალაუფლების შემაკავებელი უნდა იყოს და არის კიდევ. დემოკრატიულ სამყაროში უნდა არსებობდეს ის ინსტიტუტები, რომელიც ხელისუფლების ჭარბი ძალაუფლების შემაჩერებელი იქნება, პირველი უნდა იყოს ოპოზიცია, მეორე – მედია, მესამე – სასამართლო და სხვა ინსტიტუტები.

ჩვენ მოგვწონს თუ არა, ასეა. ამიტომ ამ უნიკალური სიტუაციის გარდატეხა არასწორი იქნებოდა. დასავლური ინსტიტუტებიდან სწორედ ამას გვეუბნებიან. იმას კი არ გვწერენ, ვინაა კარგი ან ცუდი, არამედ იმას, რომ არის ინსტიტუტები, რომელთაც არ უნდა შეეცხოთ. ეს დემოკრატიის მნიშვნელოვანი ფაქტორია.

საბჭომ პოლიტიკური ჩარევისგან თავდაცვა მოახერხა. ხელისუფლების მხრიდან აშკარა ჩარევა იყო, როდესაც დირექტორზე ზენოლა მოახდინა, ხოლო დირექტორმა შემდეგ საინფორმაციო სამსახურის ხელმძღვანელი გაათავისუფლა. ამ შემთხვევაში საბჭომ შესაბამისი გადანყვეტილება მიიღო.

მათ, ვინც დღეს საზოგადოებრივი მაუწყებლის საბჭოს მიმართ პრეტენზიას გამოთქვამს, დაავიწყდათ რომ ქვეყანაში 1 ოქტომბერი იყო. ნაციონალურ მოძრაობას 1 ოქტომბერს რომ გაემარჯვა და რომ არ მიეღოთ ის გაკვეთილი, რაც მიიღეს, ნაციონალური მოძრაობა მხარს დაუჭერდა საზოგადოებრივი მაუწყებლის შესახებ კანონპროექტს და საზოგადოებრივი მაუწყებლის საბჭო ხელისუფლების კონტროლის ქვეშ დარჩებოდა.

ევროსაბჭოში, როდესაც მედიის და საზოგადოებრივი მაუწყებლის საკითხს განიხილავდნენ და ამ მიმართულებით შენიშვნა მოგვცეს, რეზოლუციას „ქართულმა ოცნებამ“ და რუსეთმა არ დაუჭირა მხარი. მედიის დაქვემდებარების საკითხში პარტნიორად რუსეთი ჰყავთ.

ჩვენი ოპონენტები ლაპარაკობენ სიტუაციაზე, რომელიც 1 ოქტომბრამდე იყო შექმნილი და ეს გასათვალისწინებელია, ესაა უნიკალური შემთხვევა და არაა ვინმეს დამსახურება. უნდა გავაცნობიეროთ, რა ისტორიულ მომენტში ვართ და რა მოხდა დადებითი 1 ოქტომბერს. ეს როგორც უმრავლესობის, ასევე უმცირესობის დამსახურებაა. **■**

ევროკავშირის ხაზთან

ხელისუფლებას საქართველოსა და ევროკავშირის შორის ასოცირების ხელშეკრულების შესახებ მოლაპარაკებების დასრულების შემდეგ, უფრო მეტი და უკეთესი კომუნიკაცია სჭირდება ევროპარლამენტთან და ევროკავშირის წევრი ქვეყნების საკანონმდებლო ორგანოებთან.

ბეჟან სვანიძე

ევროკავშირის კანონშემოქმედებით საქმიანობაში სამი ძირითადი ინსტიტუტი მონაწილეობს: ევროკავშირის საბჭო, ევროკომისია და ევროპის პარლამენტი. ევროკავშირის შიგნით ათწლეულებია გრძელდება დისკუსია ამ ინსტიტუტებში დემოკრატიულობისა და წარმომადგენლობითობის დეფიციტის შესახებ, თუმცა ერთ რამეზე ყველა თანხმდება – დემოკრატიულობის და წარმომადგენლობის დეფიციტი ყველაზე ნაკლებად სწორედ ევროპის პარლამენტს ანუხებს. 1979 წლიდან მოყოლებული მთელ ევროკავშირში საერთო საყოველთაო არჩევნები ტარდება, სადაც ევროკავშირის მოქალაქეები პირდაპირი წესით, ხუთი წლის ვადით ირჩევენ ევროპარლამენტში თავიანთ წარმომადგენლებს. განსხვავებით ევროპარლამენტი-საგან ევროკავშირის საბჭოს და ევროკომისიის წევრებს ევროკავშირის მოსახლეობა პირდაპირი წესით არ ირჩევს.

კანონშემოქმედებით საქმიანობაში ევროპარლამენტის როლი 2009 წლის 1 დეკემბრის შემდეგ კიდევ უფრო გაიზარდა. სწორედ ამ დღიდან შევიდა ძალაში ლისაბონის ხელშეკრულება, რომელმაც ევროპარლამენტის გარდა კანონშემოქმედებით საქმიანობაში ევროკავშირის წევრი ქვეყნების საკანონმდებლო ორგანოების ჩართვაც განაპირობა. გასათვალისწინებელია, რომ საქართველო-ევროკავშირის შორის გასაფორმებელი ასოცირების ხელშეკრულება სრულად მანამდე არ შევა ძალაში, სანამ მის რატიფიცირებას ევროპარლამენტი და ევროკავშირის 28 ქვეყნის

(2013 წლის 1 ივლისიდან ევროკავშირის 27 ქვეყანას ხორვატიაც დაემატება) საკანონმდებლო ორგანო არ მოახდენს.

გასულ კვირას საქართველოში აგრარულ უნივერსიტეტთან ერთად ევროპარლამენტი ალბათ ყველაზე ხშირად ნახსენები სიტყვა იყო. 2013 წლის 6 მარტიდან 14 მარტამდე ევროპარლამენტსა და საქართველოს მთავრობას შორის ღია მიწერ-მიწერა მიმდინარეობდა. ევროპარლამენტიდან მოსულ წერილს 23 ევროპარლამენტარი აწერდა ხელს. აქედან 19 ევროპის სახალხო პარტიის წევრია, რომელიც ყველაზე დიდი პოლიტიკური ჯგუფია ევროპარლამენტში (ევროპარლამენტში სულ 754 ევროპარლამენტარია, მათგან 271 კი სწორედ ამ ჯგუფშია გაერთიანებული), 2 ევროპარლამენტარი კონსერვატორებისა და რეფორმისტების ჯგუფს წარმოადგენს (სიდიდით მეხუთე პოლიტიკური ჯგუფი ევროპის პარლამენტში, სადაც 52 ევროპარლამენტარია გაერთიანებული), 1 სოციალ-დემოკრატიული ჯგუფიდანაა (სიდიდით მეორე პოლიტიკური ჯგუფი ევროპარლამენტში 189 წევრით) და 1 მწვანეები/თავისუფალი ევროპული ალიანსის წარმომადგენელია (სიდიდით მეოთხე პოლიტიკური ჯგუფი სადაც 59 ევროპარლამენტარია გაერთიანებული). ხელმოწერებიდან 7 პოლონეთს წარმოადგენდა, 5 ლიტვას, 3 გერმანიას, ორ-ორი შვედეთიდან, ესპანეთიდანაა და ესტონეთიდანაა, თითო-თითო კი – სლოვაკეთსა და უნგრეთიდან. გასათვალისწინებელია

ევროპარლამენტი

ხელმომწერთა სახელები, წარსული და გავლენა თავიანთ ქვეყნებში (მაგ: სლოვაკი ედუარდ კუკანი 1998 – 2006 წლებში სლოვაკეთის საგარეო საქმეთა მინისტრი იყო, ვიტაუტას ლანცბერგის ლიტვის სახელმწიფოს მეთაური და სეიმის სპიკერი), იერუი ბუზუკი (ევროპარლამენტის ყოფილი სპიკერი), ელმარ ბროკი (ევროპარლამენტის საგარეო ურთიერთობათა კომიტეტის თავმჯდომარეა.

მიღებული წერილი შორს იყო დიპლომატიური სტანდარტებისგან (მიმართვის ფორმასა და ლექსიკა-გრამატიკაზე რომ არაფერი ითქვას). პირველი რეაქცია ცოტა არ იყოს ზერელედ მოჩანდა – არაფერია თუ 754 ევროპარლამენტიდან 23 ასე ფიქრობსო.

დიპლომატიური პასუხი არც საქართველოს პარლამენტის თავმჯდომარეს გაუცია. საზოგადოებამ მოგვიანებით შეიტყო, რომ უსუფაშვილისთვის უჩვეულო სტილში დაწერილ წერილში აქცენტები თურმე საქართველოს პრემიერ-მინისტრმა დასვა. არადა, ისე გამოჩნდა, თითქოს საქართველოს ხელისუფლებამ ამ წერილით ევროპარლამენტის წარმომადგენლებთან ღია ფრონტი გახსნა. ეგ კი არა, უფრო შორსაც წავიდა და ბრალი იმაში დასდო, რომ მიუხედავად ევროპაში ცხოვრებისა, მათ ევროპული ღირებულებებისადმი ერთგულება არ გააჩნდათ და ევროპელი ხალხის ნებას არ გამოხატავდნენ.

სერიოზული ბრალდებაა, თანაც, ისიც გასათვალისწინებელია, რომ ლიტვა ევროპარლამენტში 12 პარლამენტარით არის წარმოდგენილი, მათგან თითქმის ნახევარმა (ხუთმა) წერილს ხელი მოაწერა.

მეორე წერილი საქართველოს პრემიერ მინისტრისა იყო. პირველი, ცხელ გულზე დაწერილი წერილისგან იგი მასშტაბურობითა და ფაქტების სიმრავლით გამოირჩეოდა. აქ უფრო მეტად ჩანდა იმის მცდელობა, რომ 23 ევროპარლამენტარისთვის ხელისუფლებას სიმართლე დაემტკიცებინა; უფრო მეტად იყო დაბალანსებული და ნაკლებად – პროვოკაციული, ჩანდა მეტი პატივისცემა და ნაკლები ბრალდება, მეტი პრაგმატულობა და ნაკლები – ემოცია.

სასურველი იქნებოდა, სწორედ ასეთი ყოფილიყო პირველი, პარლამენტის თავმჯდომარის მიერ დაწერილი და პრემიერ-მინისტრის მიერ აქცენტებდასმული წერილი. საქართველოს ხელისუფლებას უფრო მეტი და

უკეთესი კომუნიკაცია სჭირდება ევროპარლამენტთან და ევროკავშირის წევრი ქვეყნების საკანონმდებლო ორგანოებთან, იმის გათვალისწინებით, რომ ევროპისა და ზოგიერთი წევრი ქვეყნის პარლამენტში („სამოქალაქო პლატფორმა“ პოლონეთში, „სამშობლოს კავშირი“ ლიტვაში, „სახალხო პარტია“ ესპანეთში, „Fine Gael“ ირლანდიაში) ევროპის სახალხო პარტიას (რომელშიც ერთიანი ნაციონალური მოძრაობაცაა გაერთიანებული) მნიშვნელოვანი წარმომადგენლები ჰყავს. ასოციაციის

ხელშეკრულების სრულად ძალაში შესვლას კი ევროპარლამენტისა და ევროკავშირის წევრი ქვეყნების პარლამენტების რატიფიცირება სჭირდება და ამისთვის ევროპის სახალხო პარტიამ უკვე წარმოადგინა საკუთარი წინაპირობა: პარტია 2013 წლის ნოემბერში ვილნიუსში გასამართი აღმოსავლეთის პარტნიორობის სამიტის ყველა ქვეყნისათვის, განსაკუთრებით კი საქართველოსთვის წარმატებულად ჩატარების მიზნის ერთგული რჩება. თუმცა, სინანულით აღნიშნავს, რომ 2012 წლის საპარლამენტო არჩევნების შემდეგ, რომელსაც ძალაუფლების პირველი დემოკრატიული გადაცემა მოჰყვა, კანონის უზენაესობის, სასამართლოს, მედიის დამოუკიდებლობის და დემოკრატიული სტანდარტების თვალსაზრისით უკან გადადგომლმა ნაბიჯებმა საქართველოს პოზიტიურ იმიჯს ზიანი მიაცენა. ამდენად, მოცემულ ვითარებაში, საქართველოსა და ევროპის კავშირს შორის ასოციაციის ხელშეკრულების შესახებ მოლაპარაკებების დასრულების შემდეგ, ამ ხელშეკრულების ხელმოწერა და რატიფიკაცია ევროპის კავშირის და მისი წევრი სახელმწიფოების მხრიდან

საფრთხის ქვეშაა.

ისიც გასათვალისწინებელია, რომ ევროპის პარლამენტში არ არის ბევრი ევროპარლამენტარი, რომელიც საქართველოს საკითხით ინტერესდება. ამდენად, მათთან, ვისაც საქართველოს საკითხი ავად თუ კარგად აინტერესებს და შეიძლება მცდარი ინფორმაცია აქვს, უკეთესია, ხელისუფლებამ ფაქტებით და არგუმენტებით ისაუბროს, და არა – ემოციებით; მით უმეტეს, უხერხულია მათ ბრალი იმაში დასდოს, რომ ნამდვილი ევროპისა და ევროპელი ხალხისაგან დისტანცირებული არიან, მაშინ როდესაც ისინი 2009 წელს პირდაპირი წესით სწორედ ევროპელებმა აირჩიეს საკუთარი ინტერესების დასაცავად.

■ მეორე წერილი საქართველოს პრემიერ მინისტრისა იყო. პირველი, ცხელ გულზე დაწერილი წერილისაგან იგი მასშტაბურობითა და ფაქტების სიმრავლით გამოირჩეოდა. აქ უფრო მეტად ჩანდა იმის მცდელობა, რომ 23 ევროპარლამენტარისთვის ხელისუფლებას სიმართლე დაემტკიცებინა; უფრო მეტად იყო დაბალანსებული და ნაკლებად - პროვოკაციული, ჩანდა მეტი პატივისცემა და ნაკლები ბრალდება, მეტი პრაგმატულობა და ნაკლები – ემოცია.

მსოფლიოში ახსახური ემოსიური ზონები და მათი შოხის დაზიანება

გია მაისაშვილი

დღეს არნახული არასტაბილურობისა და სწრაფი ცვლილებების ეპოქაა. ის, რაც აქამდე წარმატებული იყო, დღეს უკვე კითხვის ნიშნის ქვეშ დგება, აუცილებელია მუდმივი განახლება და სტრატეგიის გადაფასება. წარმატება არავისთვის გარანტირებული აღარ არის, ამავე დროს ყველასთვის შესაძლებელია. სწრაფი გლობალიზაცია, ინფორმაციული და ტექნოლოგიური რევოლუცია სამყაროში ახალ რეალობას ქმნის. სამყაროს მომავალი აღარ იქნება განპირობებული მხოლოდ დემოკრატიული დასავლეთის მიერ მიღებული გადაწყვეტილებებით. ჩვენ შესაძლოა მოწმენი გავხდეთ ფაქტისა, რომ ცენტრალიზებული, არადემოკრატიული რეჟიმები, როგორცაა ჩინეთი, უკეთეს იყოს ალტურვილი ეკონომიკური კრიზისის გადასალახად, ვიდრე დემოკრატიული ქვეყნები, მაგალითად, აშშ.

დღევანდელი გეოპოლიტიკა ხასიათდება არა იმდენად ცივილიზაციების შეჯახებით, არამედ უფრო ემოციების დაპირისპირებით. მაგალითად, შეუძლებელია რუსეთის

ავანტიურის ახსნა აგვისტოს ომის დროს მისი ემოციური მიზეზისა და საზრისის ანალიზის გარეშე. უკანასკნელმა აღმოჩენებმა, რომლებიც გაკეთდა ადამიანის გონების შემსწავლელი მეცნიერების, ფსიქოლოგიის, ბიჰეივიორული ეკონომიკის სფეროებში, დაგვარწმუნეს, რომ ადამიანურ ემოციებს გადამწყვეტი მნიშვნელობა აქვს და ემოცია არ არის განცალკევებული რაციონალური გონებისგან. პირიქით, მისი საფუძველია. ემოცია განაპირობებს ადამიანების განწყობას და ერების ქცევას.

ჩვენ დღეს ვისაუბრებთ სამ ძირითად ემოციაზე: შიში, დამცირება და იმედი. სამივე ემოცია თვითრწმენასთან არის დაკავშირებული.

შიშის ემოციას თვითრწმენის სიმცირე განაპირობებს. თუ საზოგადოების ცხოვრებაში შიში დომინანტია, მაშინ მას ეშინია დღევანდელი დღის და მომავალი კიდევ უფრო საშიშად წარმოუდგენია. ხშირად შიში საზოგადოების სრულ პარალიზებასაც კი იწვევს.

დამცირება ჩნდება საზოგადოებაში, სადაც თვითრწმენა დაკარგულია. ამ ყველაფერს საზოგადოება ვიღაც სხვას აბრალებს, რომელიც წარსულში მას უსამართლოდ მოექცა. ამის გამო საზოგადოება განრისხებული და გაბოროტებულია.

იმედი კი თვითრწმენის სიჭარბის გამოხატულებაა. იმედი ეფუძნება საზოგადოებაში იმის განცდას, რომ დღევანდელი დღე უკეთესია, ვიდრე გუშინდელი და ხვალინდელი უფრო უკეთესი იქნება.

თუ გადავხედავთ ამ ემოციების გეოგრაფიას, დავინახავთ რომ შიში ძირითადად დომინირებს დასავლეთში. დამცირება – ისლამურ სამყაროში, იმედი კი აზიის უპირატესი ემოციაა.

ეს სამი ემოცია გამოხატავს

თვითრწმენის დონეს, რაც უმნიშვნელოვანესია ინდივიდისა და საზოგადოების წარმატებისთვის, თვითრწმენა საკუთარი პოტენციის გამოყენებისა და შესაძლებლობების ზრდის საშუალებას იძლევა.

დღეს დასავლეთში შიშის ემოციაა დომინანტი. პირველად, ბოლო ორი საუკუნის განმავლობაში დასავლეთი აღარ არის გლობალური პოლიტიკური და ეკონომიკური კლიმატის ერთპიროვნული შემქმნელი. ეს კი ამ საზოგადოებაში მომავლის მიმართ შიშს და იდენტურობის კრიზისს იწვევს. დღეს აშკარა აღარაა უპირატესობა – დასავლეთის საზოგადოება თვლიდა, რომ არადასავლელი ერები განვითარების გზაზე წარმატებას მხოლოდ იმ შემთხვევაში მიაღწევენ, თუ განვითარების დასავლურ მოდელს გადმოიღებდნენ. დღეს კი, როდესაც აღმოსავლეთის ქვეყნების ეკონომიკური განვითარება ესოდენ სწრაფი ტემპებით მიმდინარეობს, დასავლური მოდელის უპირატესობა კითხვის ნიშნის ქვეშ დგება. მსოფლიოში ლაპარაკია იმაზე, რომ თუ მეოცე საუკუნე იყო ამერიკის საუკუნე და იდეოლოგიების საუკუნე, 21-ე საუკუნე აზიისა და პრაგმატიზმის საუკუნე იქნება.

დამცირების ემოცია დღეს ისლამურ სამყაროში დომინირებს, თუმცა დამცირება, ისევე როგორც დანარჩენი ორი ემოცია გარკვეული დოზით ყველა საზოგადოებაში არსებობს.

ისლამურ საზოგადოებას მიაჩნია, რომ არაბულ-ისლამური სამყაროს დაკნინება XIX და XX საუკუნეების დასავლური იმპერიალიზმის ქმედებებით იქნა გამოწვეული. დამცირების ემოცია კიდევ უფრო გამძაფრდა ქვეყნობრივად დამოუკიდებელი სახელმწიფოების ვერშექმნის გამო. ამ ემოციის საპასუხოდ ისლამურ სამყაროში “არაბული გაზაფხული” დაიწყო.

იმედის ემოციის რეგიონი ძირითადად შორეულ აზიაშია. იქ არის განცდა, რომ იმყოფებიან განვითარების ზრდად ტრაექტორიაზე და განვითარებულ დასავლეთს სულ მალე დაეწევიან.

იმედის რეგიონის მთავარი წარმომადგენლები არიან ჩინეთი, ინდოეთი, ბრაზილია, თურქეთი, ინდონეზია, მაღალიზია, ვიეტნამი, სამხრეთ კორეა, ფილიპინები, სინგაპური, ტაილანდი, სხვა სამხეთ-აღმოსავლეთ აზიის ქვეყნები, სამხრეთ აფრიკა, სკანდინავიელები.

იმედის რეგიონს გარკვეულწილად უკვე რუსეთი და ყაზახეთიც უერთდებიან. საბჭოთა კავშირის დაშლამ, ეკონომიკურმა კოლაფსმა, ქაოსმა, უკანონობამ, კორუფციამ, ჩინეთის პირველ ომში განცდილმა მარცხმა რუსეთის

საზოგადოებაში დომინანტად დამცირების ემოცია აქცია. რუსეთში ეკონომიკური კატასტროფა და შიში იმპერიის დანგრევით გამოწვეულ შეურაცხყოფაში გადაითარგმნა. დღეს კი მატერიალური კეთილდღეობის გამოსწორების ფონზე იმედის ემოცია მკვიდრდება. რუსეთის ეკონომიკა ბოლო 10 წლის მანძილზე წლიურ 7%-იან ზრდას განიცდის, რუსების უმრავლესობა თვლის და ამაყობს იმით, რომ დედა რუსეთი მსოფლიო პოლიტიკურ არენაზე პოზიციებს იბრუნებს. აგვისტოს ომის შემდეგ, პუტინის რუსეთის მთავარი მესიჯი დასავლეთისადმი შემდეგია: „რუსეთის დამცირება ვეღარ მოხდება“. რენე დეკარტის ფრთიანი გამოთქვაში „მე ვაზროვნებ, მაშასადამე მე ვარსებობ“ რუსების მიერ შემდეგნაირად არის პერიფრაზირებული: „შენ ჩემი გეშინია, მაშასადამე მე ვარსებობ“.

როდესაც მსოფლიოს ემოციების მიხედვით დაყოფაზე ვსაუბრობთ, ყველას უნდა ესმოდეს, რომ ეს სამი მთავარი ემოცია გარკვეული დოზით ყველა ქვეყანაშია, აქ მხოლოდ დომინანტ ემოციაზეა საუბარი. ასევე უნდა ითქვას, რომ შიში, დამცირება და იმედი ბუნებრივი და საჭირო ემოციებია ადამიანისთვის, მაგრამ ადამიანის და საზოგადოების სიჯანსაღე დამოკიდებულია ამ სამი ემოციის ოპტიმალურ თანაფარდობასა და ბალანსზე.

ემოცია არ არის განცალკევებული რაციონალური გონებისგან, ის რაციონალური გონების საფუძველია. ემოცია განაპირობებს ადამიანების განწყობასა და დამოკიდებულებას, ერების ქცევას. არც ერთ სერიოზულ

ლიდერს არ შეუძლია მისი იგნორირება. მთავრობის ერთ-ერთი მთავარი ამოცანა სწორად ისაა, რომ შეისწავლოს საზოგადოებისა და ხალხის ემოციური მდგომარეობა, თუკი საზოგადოებაში ემოციები დადებითია, მოახდინოს ქვეყნის სასარგებლოდ გამოყენება (მაგალითად სამომხმარებლო და სინვესტიციო ოპტიმიზმი). ასევე ეცადოს სიტუაციის შემობრუნება, თუკი საზოგადოებაში ნეგატიური ემოციებია გაბატონებული. ეს უპირველესად სწორი დიაგნოზის დასმას მოითხოვს. იგივე პასუხისმგებლობა აქვთ ოჯახის უფროსებსაც – მნისუნელოვანია ოჯახის წევრების ემოციური განწყობის ცოდნა. ორგანიზაციის ხელმძღვანელმაც ზედმინევენით კარგად უნდა იცოდეს ორგანიზაციის ემოციური მდგომარეობა, რათა მიიღოს ყველა ზომა ოპტიმიზმის, იმედინაობისა და თვითრწმენის განწყობის შესაქმნელად. **■**

■ შეუძლებელია რუსეთის ავანტიურის ახსნა აგვისტოს ომის დროს მისი ემოციური მიზეზისა და საზრისის ანალიზის გარეშე. უკანასკნელმა აღმოჩენებმა, რომლებიც გაკეთდა ადამიანის გონების შემსწავლელი მეცნიერების, ფსიქოლოგიის, ბიჰევიორული ეკონომიკის სფეროებში, დაგვარწმუნეს, რომ ადამიანურ ემოციებს გადამწყვეტი მნიშვნელობა აქვს.

ღაჯნილი მოსამართლა

ინტერვიუ უზენაესი სასამართლოს მოსამართლე,
თამარ ლალიაშვილთან

უზენაესი სასამართლოს მოსამართლე – თამარ ლალიაშვილი – დიღემის წინაშე მაშინ აღმოჩნდა, როდესაც განიხილა საქმე, რომლის მიხედვითაც ერთმა ძმამ მეორე მოკლა. წინა ინსტანციის სასამართლომ დაზარალებულის სტატუსი გარდაცვლილის დედას მიანიჭა. მოკლულის მეუღლემ დაზარალებულის მიუყვებლობა ეჭვქვეშ დააყენა, რადგან ის მკვლელის დედაც იყო. ქვრივმა სტატუსი თავად ითხოვა. თუმცა, მას მოკლულთან რეგისტრირებული ქორწინება არ აკავშირებდა, რაც კანონის ენაზე იმას ნიშნავს, რომ გარდაცვლილის ნათესავიც კი არ იყო. მოსამართლემ გაითვალისწინა გარემოებები: მათ ჰყავდათ შვილები. ბავშვები მამის გვარს ატარებდნენ. ქალი ბავშვებთან ერთად მოკლულის ბინაში ცხოვრობდა, მათ ფაქტიურად ოჯახი ჰქონდათ. ლალიაშვილმა გადაწყვეტილება მიიღო და ქვრივს დაზარალებულის სტატუსი მიანიჭა. მის დისციპლინურ დევნას საფუძვლად სწორედ ნორმის ეს ინტერპრეტაცია დაედო. ეს შემთხვევა უზენაესი სასამართლოს თავმჯდომარის კოტე კუბლაშვილის დანიშნვიდან სულ მალე მოხდა. ლალიაშვილი გაათავისუფლეს. ყოფილი მოსამართლე მიიჩნევს, ნორმის ინტერპრეტაცია საბაზი იყო, სინამდვილეში კი პოლიტიკური დევნის მსხვერპლი გახდა.

როგორ დაინყო მოსამართლეთა გათავისუფლების პროცესი?

კუბლაშვილამდე უზენაესი სასამართლოს თავმჯდომარე კოტე კემულარია იყო. მოსამართლეთა ჩანაცვლების დავალება მასაც ჰქონდა, მაგრამ რადგან ეს არ გააკეთა, კუბლაშვილი დანიშნეს, თავად კემულარია კი იუსტიციის მინისტრად გადაიყვანეს.

როდესაც კოტე კუბლაშვილი უზენაესი სასამართლოს თავმჯდომარე გახდა, კაბინეტში მოსამართლეების დაბარება მეორე დღესვე დაინყო. კაბინეტში სტუმრობის შემდეგ მოსამართლეები „საკუთარი ნებით“ განცხადებებს წერდნენ და მიდიოდნენ.

მაგალითად ვინ?

თანამიმდევრობაც კი მახსოვს იმ მოსამართლეების, რომელთა განცხადებ-

ბი კუბლაშვილის მაგიდაზე ერთმანეთის მიყოლებით იდებოდა. ვალერი ხრუსტალით დაინყო, შემდეგი იყო ბადრი მეტრეველი, მურმან ნიქაძე...

მაშინ მოსამართლეთა კორპუსი უნდა გაერთიანებულიყო. მაგრამ ეს ვერ მოხერხდა, რადგან მოსამართლეები შეშინდნენ. ეს შიში არ იყო საფუძველს მოკლებული. იმ რეჟიმის პირობებში,

ფოტო: ლევან მარიაშვილი

რომლის სახეც მაშინ თანდათან იკვეთებოდა, მათ საპატიმროები ელოდათ.

მოსამართლეთა ჩანაცვლებამ მასობრივი სახე სწრაფად მიიღო. ისეთ მოსამართლეებზეც გადავიდნენ, როგორებიც იყვნენ ნანა კლარჯეიშვილი, მაია ახალაძე, ქეთევან გაბეღია... რომლებიც თავისი წესიერებით, პატიოსნებით და პროფესიონალიზმით

გამორჩეოდნენ და, რაც მთავარია, დამოუკიდებლები იყვნენ. მათი ჯერიც დადგა და განცხადებების დაწერა მათაც მოუწიათ.

სასამართლო სისტემაში უსამართლობის ზეიმი და განუკითხაობა სუფევდა. კუბლაშვილს როგორც სურდა, ისე წყვეტდა ყველაფერს, ისე ჭრიდა და კერავდა. მოსამართლეებად მხოლოდ

ისინი ინიშნებოდნენ, ვინც მათი მონა-მორჩილი იქნებოდა.

დანინაურებაც შესაბამისი „დამსახურების“ მიხედვით ხდებოდა. მაგალითად, ზაზა მეიშვილი, ახლანდელი მოადგილე, მას შემდეგ დაანინაურეს, რაც მან მოლაშვილის საქმეზე უკანონო გადანყვეტილება გამოიტანა. ის განაჩენის გამოცხადებიდან ორ კვირაში

უზენაესი სასამართლოს მოსამართლე გახდა.

უზენაესი სასამართლოს თავმჯდომარეს თქვენთან რა ურთიერთობა ჰქონდა?

იყო ერთი საქმე, სადაც პროკურატურას მტკიცებულების ნასახიც არ ჰქონდა, და რა თქმა უნდა, გამატყუნებელი განაჩენი არ გამოვიტანე, მაშინ დამიბარა პირველად და მკითხა – თუ რატომ გავაკეთე ეს. ჩემი პასუხი ის იყო, რომ არც კანონს არაფრის დიდებით არ დავარღვევდი, და პოლიტიკურ გადაწყვეტილებებს არ მივიღებდი.

საქმე ქუთაისელ კანონიერ ქურდს ეხებოდა, რომელსაც იარაღის შექმნა-შენახვა-ტარებას ედავებოდნენ. ეს იარაღი მისი ბუბის საწოლის ქვევიდან ამოიღეს. მოკლედ, როგორც ხდება ხოლმე. იარაღის ამოღების ყველანაირი პროცესუალური ფორმა დარღვეული იყო. მაშინ თანამომწეების ინსტიტუტი არსებობდა, თანამომწეები ამბობდნენ, რომ მათი მოსვლისას იარაღი უკვე ამოღებული იყო. ექსპერტის თქმით, თითის ანაბეჭდები მოგვიანებით აიღო, რადგან ფხვნილი არ ჰქონდა... მოკლედ მტკიცებულებები საშინელი დარღვევებით იყო მოპოვებული. სამწუხაროდ, ჩემი ხმა გადამწყვეტი არ იყო, გამატყუნებელი განაჩენი უცვლელი დარჩა. იმ დროის განმავლობაში როცა მე მოსამართლე ვიყავი, ეს იყო პირველი შემთხვევა, როდესაც დარბაზიდან გავიდა და მცხვენოდა რომ მანტია მეცვა. მაშინ მან მკითხა, „მამ რა უნდა გვექნა, ისინი ხომ კანონიერი ქურდები არიან?“ – უკეთესად იმუშაოს პროკურატურამ – იყო ჩემი პასუხი.

თქვენი დისციპლინური დევნა როდის დაიწყო?

ჯერ კიდევ კემულარიას დროს. ჩემი და რამდენიმე სხვა მოსამართლის გადაწყვეტილებები ხელისუფლებას არ მოსწონდა.

იმ პერიოდში საქართველოს ევროკავშირის ეგიდით ექსპერტები სტუმრობდნენ. ერთ-ერთი მათგანი უზენაეს სასამართლოში მუშაობდა, მეორე – მთავარ, ანუ მაშინდელ გენერალურ

პროკურატურაში, მესამე – იუსტიციის სამინისტროში და ა.შ. ისინი მიმდინარე მოვლენებს თვალყურს ადევნებდნენ. მე მათთან მჭიდრო კავშირი მქონდა და ყველაფერს ვაცნობდი, მათ დიდი ძალისხმევა გამოიჩინეს და მაშინ ჩვენ მიმართ დისციპლინარული დევნა შეწყდა. კუბლაშვილის მოსვლიდან მცირე ხნის შემდეგ მივლინებაში წავედი მაქს პლანკის ინსტიტუტში, სამეცნიერო თემაზე ვმუშაობდი და პრაქტიკასაც ვავდიოდი. სწორედ იქ გავიგე, რომ დევნა განახლდა. კუბლაშვილის მოსვლის მიზანი სწორედ ხელისუფლებისთვის არასასურველ მოსამართლეთა წმენდა იყო.

■ სასამართლო სისტემაში უსამართლობის ზეიმი და განუკითხობა სუფევდა. კუბლაშვილს როგორც სურდა, ისე წვევებდა ყველაფერს, ისე ჭრიდა და კერავდა. მოსამართლეებად მხოლოდ ისინი ინიშნებოდნენ, ვინც მათი მონა-მორჩილი იქნებოდა.

არავის აინტერესებდა მოსამართლეთა განათლება, დღეს ხედავთ რა ამბავია ატენილი დიპლომებთან დაკავშირებით? არამხოლოდ სასამართლო სფეროში, არამედ ყველგან ერთი და იგივე სიტუაცია იყო. ყველგან ბრძანებების უსიტყვოდ შემსრულებელი სჭირდებოდათ, რადგან ქვეყანაში გადაწყვეტილებას ერთი კაცი, პრეზიდენტი იღებდა.

როდესაც ჰოლანდიელ მოსამართლეთა ასოციაციის შეკრებაზე სიტყვით გამოვედი და ჩემი გათავისუფლების გარემოებები აღვწერე, მათ ვერ გაიგეს და ხელმეორედ მომაცოლეს. ვერ მი-

ხვდნენ, რას მედავებოდნენ.

სხვათა შორის, ის გადაწყვეტილება დღემდე კანონიერ ძალაშია.

ჩვენ არ ვჭირდებოდით როგორც მოსამართლები, რადგან იცოდნენ, რომ ჩვენზე მარტივად გავლენას ვერ მოახდენდნენ.

თქვენ გამორიცხავთ, რომ სისტემაში კორუფცია არსებობდა? იქნებ ჩანაცვლება ამიტომ იყო საჭირო?

რანაირად უნდა გამოვრიცხო, როდესაც მოსამართლეს იმ პერიოდში 380 ლარი ხელფასი ჰქონდა. მაგრამ იყვნენ მოსამართლეები, რომლებიც ნამდვილად არ იყვნენ კორუმპირებულები და, სამწუხაროდ, სასამართლოს წმენდა სწორედ მათით დაიწყო. და მოსამართლეები, რომელთაც კორუმპირებულის სახელი ჰქონდათ, პირიქით, დარჩნენ, დანინაურდნენ. რატომ? ზოგი კუბლაშვილის ნათესავი იყო, ზოგი მისი ცოლის ნათესავი და ა.შ.

მოსამართლეებისთვის, რომელთა გადაწყვეტილებები უბრალოდ არ მოსწონდათ, სასამართლოს კარი დაიხურა, ისინი ამას მაშინ იგებდნენ, როდესაც სამაზურში მისულეს კარის გასახსნელი ბარათები დაბლოკილი ხვდებოდათ, შემდეგ უცხადებდნენ, რომ გადაყვანილნი არიან სხვაგან, რაიონში...

ენ. „მოსამართლეთა გაციმპირებას“ გულისხმობთ?

კი, ერთ-ერთმა მოსამართლემ, შორენა გუნცაძემ ეს ამბავი უზენაესი სასამართლოს ყოფილ მოსამართლეს, მერაბ ტურავას უთხრა. ტურავამ გაახმაურა, და კუბლაშვილმა გუნცაძე კაბინეტში დაიბარა და დატუქსა. დღეს კუბლაშვილი მათ ისევ თავიანთ ძველ ადგილებზე ეპატივება.

უფრო მეტსაც გეტყვით, იყო ასეთი მოსამართლე, ლალი ლაზარაშვილი, რომლის გადაწყვეტილებები ასევე არ მოსწონდათ, ის ადმინისტრაციული მოსამართლეა, და პირდაპირ კი არ გაათავისუფლეს, უბრალოდ სისხლის სამართალში გადასვლა შესთავაზეს.

ԿԱՇԿԱԿՆԵՐ

ՄԱՅՈՒՆ ԵՐԿՐԵԼ ԼՈՐԵՐԵ ԶՇԵԼԿԻ
ՇԵՆՆԵՐ 00:22 ԿԱՍԻՆՈ

რატომ არიან მდიდარი ადამიანები მდიდრები

ჰენრი ფორდი

„შანი ყველას თანაბრად
ეძლევა, მაგრამ სწორად
მხოლოდ წარმატებულები
იყენებენ

13.95%

სამომხმარებლო სესხზე

ჯაიხისხანის სსოპხეზის 24 საათი

სენაკის სამხედრო ბაზა ქალაქის რკინიგზის სადგურიდან ავტომობილით რამდენიმე წუთის სავალზე მდებარეობს. 2008 წლის რუსეთ-საქართველოს სამხედრო კონფლიქტის დროს, რუსმა სამხედროებმა სამხედრო ობიექტი გაძარცვეს, ბუნკერები დაბომბეს, საფრენი ზოლი მწყობრიდან გამოიყვანეს, საბრძოლო ტექნიკა კი მოიპარეს. აგვისტოს ომს მეორე ქვეითი ბრიგადის 33 სამხედრო ემსხვერპლა. ომის შემდეგ ბაზაზე რეაბილიტაცია ეტაპობრივად მიმდინარეობდა და დღეისთვის სენაკის სამხედრო ბაზა სრულფასოვნად ფუნქციონირებს.

ავტორი: გიორგი ჭეიშვილი, ფოტო: გიორგი გოგუა

თბილისიდან 5 საათიანი მგზავრობის შემდეგ მატარებელი სენაკის რკინიგზის სადგურში ჩერდება. სადგურიდან სენაკის სამხედრო ბაზამდე მისასვლელად 3 კილომეტრის გავლაა საჭირო.

ბაზის თავზე ქართული დროშა ფრიალებს. აქ მეორე ქვეითი ბრიგადაა განლაგებული. საგუშაგოზე მობილურ ტელეფონებს ვტოვებთ, სამოქალაქო პირებს სამხედრო ობიექტზე მათი შეტანა ეკრძალებათ.

შლაგბუმიდან რამდენიმე მეტრის მოშორებით ოფიცრებისა და სერჟანტების ოჯახების საცხოვრებელი კორპუსებია. ეზოში ბავშვებისთვის სათამაშო მოედანია მოწყობილი.

„სკოლის ასაკის ბავშვებისთვის ავტობუსი გვყავს გამოყოფილი, დილაობით აკითხავთ, სკოლაში მიჰყავს და იქიდანაც ავტობუსითვე ბრუნდებიან. პერიოდულად, შაბათ-კვირას, განმუხტვის დღეებს ვუწყოთ“, – გვიხსნის მეორე ქვეითი ბრიგადის მეთაური, ვიცე-პოლკოვნიკი ზაზა ჩხაიძე.

საცხოვრებელი კორპუსების მიმდებარე ტერიტორიაზეა სპორტული ქალაქი, სადაც ვარჯიშებთან ერთად სპორტული ღონისძიებები იმართება და წმინდა ცოტნე აღმსარებლის სახელობის ეკლესია, რომელიც ავღანეთისა და ერაყის სამშვიდობო მისიების მონაწილე სამხედროების შემონიშნულობით აშენდა. ტაძარში ბრიგადის კაპელანი, მამა იოსები წირავს და პატრიოტულ მეცადინეობებსაც ატარებს. კაპელანი ავღანეთსა და ერაყშიცაა ნამყოფი, 2008 წლის ომში კი სამხედროებს დაჭრილი მეზობლების გამოყვანაში ეხმარებოდა.

ტერიტორიაზე ყაზარმებთან და სხვადასხვა დანიშნულების ობიექტებთან ერთად სამედიცინო პუნქტი, სპორტდარბაზი, აუზი და ბიბლიოთეკაა განლაგებული.

2008 წლის ომის დროს სენაკის სამხედრო ბაზა რუსმა ჯარისკაცებმა დაიკავეს. ქართველ სამხედროებს ბაზა გაძარცვული, საფრენი ზოლი მწყობრიდან გამოსული, ბუნკერები დაბომბილი, ტექნიკა კი წაღებული დახვდათ.

რუსეთ-საქართველოს ომში მეორე ქვეითი ბრიგადის 33 სამხედრო დაიღუპა. ბაზაზე მათი ხსოვნის მემორიალი დგას. „ვინც არ უნდა გაიაროს მემორიალის გვერდით, აბსოლუტურად ყველა ვალდებულია დაღუპულებს მხედრული სალამი მისცეს“, – ამბობს ვიცე-პოლკოვნიკი ზაზა ჩხაიძე.

სამხედროების სამუშაო პროცესი დილით, საქართველოს ჰიმნით იწყება. ამ დროს ყველა სამხედრო მოსამსახურე სმენაზე დგება.

სამუშაო დღის გრაფიკი გეგმით არის განერილი. დღის ადგომა 6 საათზე იწყება. ჯერ კიდევ სიბნელეა, წვიმს და ქარი ქრის. 6-ს რომ 10 წუთი აკლია, პირადი შემადგენლობის გასალვიძებლად უმცროს მეთაურთა შემადგენლობა დგება. „ბატარეა ადექ!“, გაისმის მეთაურის ხმა, ჯარისკაცები პირად ჰიგიენას ინესრიგებენ და სპორტულ ტანსაცმელს იცვამენ, „დააჩქარეთ, დრო 10 წუთი!“

10 წუთის შემდეგ სამხედროები ეწყობიან – „პირველი მწკრივი, 5 ნაბიჯით წინ, ნაბიჯით იარ! მეორე მწკრივი ოთხი ნაბიჯით წინ, ნაბიჯით იარ! მესამე მწკრივი ორი ნაბიჯით წინ, ნაბით იარ! ყურადღებით, ვინცებთ დღის გამამხნეველ ვარჯიშს!“

ღილის გამამხნეველი ვარჯიში 20-დან 30 წუთამდე გრძელდება.

„ყურადღებით, ბატარეა ნაბიჯით იარ! ბატარეა სირბილით იარ! ერთი, ერთი, ერთ-ორი-სამი, ერთ, ერთ, ერთი-ორი-სამი! სიმღერა – დაიწყე!“

„ჩვენ ვართ ქართული არმია, ჩვენთვის ვარჯიში კარგია, დაკარგულს ჩვენ დავიბრუნებთ, გულზე რომ გვანევს ჯავრია, ისევ ალვსდგებით ქართველნი ...“ – სამხედროები ბრძანებას ემორჩილებიან.

მომდევნო ეტაპი დღის დათვალიერებაა, რომელშიც უმცროსი მეთაური – ათეულის მეთაური, ოცეულის მეთაური და სერჟანტი იღებენ მონაწილეობას, აწყობენ პირად შემადგენლობას და გარეგან იერს უმონებენ, ანუ ამონებენ მზად არის თუ არა სამხედრო იმ დღისთვის. დღის, ანუ სამწყობრო დათვალიერების შემდეგ ქვედანაყოფი საუზმეზე მიდის. საუზმე დღის 07:30 საათზე იწყება და 8-მდე სრულდება.

სასადილოში საკვების გასაცემი ოთხი პუნქტია. თითოეულ მაგიდაზე ექვსი ადამიანი ჯდება. კუთვნილი ულუფის მიღება რიგის მიხედვით მიმდინარეობს. როდესაც სასადილოში ერთი ასეულია შემოსასვლელი, მხოლოდ ორი გამამხნეველი პუნქტი რჩება.

ჯარისკაცებს სამჯერადი კვება აქვთ, დილით, შუადღეს – 13 საათსა და საღამოს 7 საათზე. კვების რაციონი მენიუს მიხედვით განისაზღვრება, განსაზღვრულია ისიც, თუ რა ულუფა ერგება თითოეულ ჯარისკაცს, პოლიგონზე მყოფ სამხედროებს საკვებს ადგილზე უგზავნიან.

საუზმის შემდეგ, 6 საათი ქვედანაყოფის გეგმის მიხედვით თეორიულ, ასევე პრაქტიკულ მეცადინეობებს ეთმობა.

■ ბაზის დათვალიერებისას ბრიგადის მეთაური, ვიცე-პოლკოვნიკი ზაზა ჩხაიძე გვიხსნის, რომ კონტინენტის ან ტექნიკის რაოდენობის დასახელებას ყველა სამხედრო ერიდება, რადგან რაოდენობიდან გამომდინარე უცხო ქვეყნის დაზვერვის სამსახურმა შესაძლოა კონკრეტული მონაცემები დაადგინოს.

დილის ადგომა

საკლასო მეცადინეობა 9 საათზე იწყება. აუ-დიტორიაში 26 ჯარისკაცი ზის. დღის სასწავლო დისციპლინა სამხედრო ტოპოგრაფია, მეცადინეობის თემა კი რუკის წაკითხვა, კომპასი, ნავიგაცია, ადგილზე და სანავიგაციო სისტემის გარეშე გადაადგილებაა.

„ტოპოგრაფიის – საგნის, როგორც სამხედრო დისციპლინის მიზანი ადგილმდებარეობის შესწავლა, მასზე გაზომვების ჩატარება და მისი სამხედრო მიზნებისათვის გამოყენებაა. რა ფერად აღინიშნება რუკაზე მწვანე საფარი, ჰიდროგრაფიული ქსელი და ადამიანის მიერ შექმნილი ობიექტები?“

კითხვას, რიგითი კაპანაძე პასუხობს, რელიეფისა და მისი ფორმების ახსნისას კლასს ვტოვებთ.

მეორე ქვეითი ბრიგადის მაიორი ჩუბინიძე განმარტავს, რომ ახალწვეულებთან ძირითადად პირველადი აუცილებლობის მომზადება მიდის, შემდგომში კი მომზადების დონე ქვედანაყოფების მიხედვით იზრდება. ძირითადი საგნები სამხედრო ტოპოგრაფია, საცეცხლე, ფიზიკური

შუადღის ფიზი

და სახელმწიფოებრივი მომზადება – „იკითხება საქართველოს ისტორია, მამა იოსებსაც აქვს დრო გამოყოფილი და ჯარისკაცებს რელიგიის შესახებაც უკითხავს ლექციებს. თითქმის ყველა დისციპლინაში, რაც კი სამხედროს სჭირდება, როგორც თეორიული, ასევე პრაქტიკული მეცადინეობები ტარდება“, – ამბობს მაიორი ჩუბინიძე.

სწავლებისთვის გამოყოფილი დრო ორად იყოფა და ექვსი საათი გრძელდება, შუაში კი სადილია. სასადილოს წინ მოწყობილი სამხედროები საკუთარ რიგს ელოდებიან. დათქმულ დროზე გვიან მისული ორი ჯარისკაცი თავის მართლების მიუხედავად, ბრიგადის სერჟანტისგან შენიშვნას იღებს.

ბაზის დათვალიერებისას ბრიგადის მეთაური, ვიცე-პოლკოვნიკი ზაზა ჩხაიძე გვიხსნის, რომ კონტინგენტის ან ტექნიკის რაოდენობის დასახელებას ყველა სამხედრო ერიდება, რადგან რაოდენობიდან გამომდინარე უცხო ქვეყნის დაზვერვის სამსახურმა შესაძლოა კონკრეტული მონაცემები დაადგინოს.

საკონტროლო გამშვებ პუნქტზე დისციპლინარულ შენიშვნას კიდევ ერთი სამხედრო მოსამსახურე იღებს – „დისციპლინიდან ოდნავი გადაცდენა ამდენი შეიარაღებული მამაკაცის უსაფრთხოებას საფრთხეს უქმნის. გამშვებ პუნქტზე მიცემული შენიშვნა ელემენტარულია, თუმცა სამხედრო კონკრეტულ დავალებაზე უნდა იყოს ორიენტირებული. პატარა ნიუანსმაც კი მომავალში სავალალო შედეგამდე შეიძლება მიგვიყვანოს“, – ამბობს ზაზა ჩხაიძე.

გზაზე სამხედრო ჯგუფი გვხვდება. პრაქტიკული მეცადინეობა აქვთ – 10 კილომეტრიან მარშს გადაიან და მის დეტალებს ამუშავებენ.

„მეთაურები უხსნიან ჯარისკაცებს, რა და როგორ უნდა გააკეთონ. ვთქვათ, როდესაც ასეული გადაადგილება, მას უსაფრთხოების ელემენტი უნდა ჰყავდეს. ამ შემთხვევაში ეს ორი ჯარისკაცი, რომელიც ჯგუფის წინ მიდის, დაზვერვას აწარმოებს. ასეთი ნიუანსები თეორიულად ისწავლეს, ახლა პრაქტიკულად ამუშავებენ. აღჭურვილობის წონა დავალების სირთულეზეა დამოკიდებული, მზვერავეები

სასადილო

გაცილებით უფრო მსუბუქად არიან აღჭურვილნი. ეს პატარა მარშია, უფრო ღივებიც არსებობს, თუმცა ეს ქვედანაყოფზეც არის დამოკიდებული და ასეთ შემთხვევაში დავალების შესასრულებელი დღეებიც იზრდება“, – ამბობს ვიცე-პოლკოვნიკი ზაზა ჩხაიძე.

„ვცდილობთ დიდი ზომის ქვედანაყოფს წავადგეთ, ჩასაფრებაში რომ არ მოხვდეს, მას წინ ყოველთვის პატარა ზომის ქვედანაყოფი უძღვის, რომელიც მონინალმდგის ჩასაფრებული ჯგუფისათვის ღირებული არ არის, სახელიც ასეთი ჰქვია – უსაფრთხოების ჯგუფი“, – საუბარს განაგრძობს მაიორი ჩუბინიძე.

საკლასო მეცადინეობის შემდეგ, 16 საათზე ძირითადი ფიზიკური მომზადება იწყება და 1.5 საათს გრძელდება. შუადღის „ფიზო“ კონკრეტული გეგმის მიხედვით ტარდება, სხეულის გახურებას აზიდვები, პრესის ვარჯიში, სირბილი და ღერძზე მიზიდვები მოჰყვება.

22-ე ბატალიონს „ფიზოს“ სერჟანტი კახა კიუტი უტარებს. სერჟანტი 2005 წლიდან მსახურობს, ყოფილი სპორტსმენია, მუხროვანის ბაზაზე

კი რეინჯერთა მოსამზადებელი კურსი აქვს გავლილი.

„სირბილის დაწყება ორგანიზმის გახურებამდე არ შეიძლება“, – განმარტავს ბატალიონის მეთაური, მანუჩარ ბარბაქაძე, „კუნთი რალაც დონეზე უნდა გახურდეს, რის შემდეგაც სირბილი შესაძლებელი იქნება. წინააღმდეგ შემთხვევაში ასეთი ვარჯიში უშედეგოა. გახურების შემდეგ კუნთის დამუშავება ხდება, რის შედეგადაც სხეული უფრო ელასტიური და მოქნილია, ამასთანავე, ადვილად იტანს გაზრდილ დატვირთვებს მომდევნო ვარჯიშებზე“, – ამბობს მანუჩარ ბარბაქაძე.

მოთელვის შემდეგ სერჟანტის ბრძანება გაისმის – „სირბილით იარ, სიმლერა დაიწყეთ!“

„ვდარაჯობთ მინას, მშვიდობას ვიცავთ, მომავალს ნათელს, სამშობლოს ვფიცავ, მეზრძოლი სული, გვარგუნა ღმერთმა, ქართველთა ჯარის, გული ძვერს ერთხმად, გაუმარჯოს, გაუმარჯოს, ჩვენ სამშობლოს გაუმარჯოს“... – მღერიან ჯარისკაცები.

■ 2008 წლის ომის დროს სენაკის სამხედრო ბაზა რუსმა ჯარისკაცებმა დაიკავეს. ქართველ სამხედროებს ბაზა გაძარცვული, საფრენი ზოლი მწყობრიდან გამოსული, ბუნკერები დაზომბილი, ტექნიკა კი წაღებული დახვდათ.

ფეხბურთი ასეულებს შორის

■ ბიბლიოთეკას წიგნებით თავდაცვის სამინისტრო ამარაგებს, ადგილზე დაახლოებით 40 ათასი წიგნია, მათი ძირითადი ნაწილი სამხედრო თემატიკისაა, თუმცა თაროებზე მხატვრული ლიტერატურის ნიმუშებიცაა წარმოდგენილი.

მეორე ქვეითი ბრიგადის სამხედრო მოსამსახურეთა ნაწილს საბრძოლო გამოცდილება სხვადასხვა სამშვიდობო მისიებში მონაწილეობითაც აქვს მიღებული.

მასტერ-სერჟანტი ლაშა სამსონიძე 4 თვეა, რაც ავღანეთის სამშვიდობო მისიიდან დაბრუნდა. სამხედრო სფერო ბავშვობიდან იზიდავდა, რამაც განაპირობა კიდევ მისი მომავალი პროფესია. სავალდებულო სამხედრო სამსახური საშუალო სკოლის დასრულების შემდეგ, 2001 წელს გაიარა, 2006 წლიდან კი საკონტრაქტო სამსახურში გადავიდა. ამავე წელს მონაწილეობდა ერაყის მისიაში – „სამშვიდობო მისიებში საკმაოდ მაღალი იყო საბრძოლო სულისკვეთება, ვებრძოდით ტერორიზმს, ვაკვირდებოდით NATO-ს ჯარისკაცებს, ვიღებდით დიდ გამოცდილებას. პირადად მე არა მარტო სამხედრო, არამედ სამედიცინო დახმარების კუთხითაც კარგი პრაქტიკა მივიღე“.

კაპრალი გიორგი ჩოჩია, რომელიც საკონტრაქტო სამსახურში 2008 წლიდან მსახურობს, 2012 წელს ავღანეთის სამშვიდობო მისიაში მონაწილეობდა – „7 თვე ვიმსახურე ავღანეთში, სნაიპერი ვიყავი და ჩემი ამოცანები მქონდა, ძირითადად ჩემი მისია ქართული პატრულის უსაფრთხოების დაზღვევა იყო. დიდი ხანი არ არის, რაც შეიარაღებულ ძალებში ვმსახურობ, ჩემი მოსვლიდან სწავლის დონე უფრო და უფრო იზრდება“.

სენაკის სამხედრო ბაზაზე ვირტუალურ-სიმულაციური სწავლების ცენტრიც მდებარეობს. ინსტრუქტორი 5 სამხედრო სროლის წესებს

აცნობს, 3 ჯარისკაცი | სამიზნეს ესვრის, დანარჩენი ორი კი II-ს. საცეცხლე წერტილიდან სამიზნემდე დაახლოებით 7 მეტრია. თითოეულმა ჯარისკაცმა 10 გასროლა უნდა განახორციელოს. ავტომატური იარაღის მჭიდი აირითაა დატენილი.

ვირტუალურ-სიმულაციური სწავლების ჯგუფის სპეციალისტის, სერჟანტ გორგიძეს გან-

სიმულაციური ცენტრი

მარტებით, აღნიშნულ მეცადინეობაში დაგროვებულ ქულებს არ აქვს მნიშვნელობა, რადგან გაკვეთილის მიზანი ნატყვიართა შეჯგუფულობის დადგენა და სამხედროთათვის რეკომენდაციების მიცემაა.

სენაკის ბაზაზე სამხედროთა უდიდეს ნაწილს მამაკაცები შეადგენენ, თუმცა აქ 50-ზე მეტი ქალბატონი მსახურობს, ისინი თითქმის ყველა

ქვედანაყოფში არიან განაწილებულნი, ძირითადად კი სამედიცინო პუნქტში მსახურობენ.

კაპრალი ირმა ტაბატაძე ბრიგადის ბიბლიოთეკარია. მან მეუღლე 2008 წელს, რუსეთ-საქართველოს ომში დაკარგა.

ბიბლიოთეკას წიგნებით თავდაცვის სამინისტრო ამარაგებს, ადგილზე დაახლოებით 40 ათასი წიგნია, მათი ძირითადი ნაწილი სამხედრო

სალამოს ამოძახება

თემატიკისაა, თუმცა თაროებზე მხატვრული ლიტერატურის ნიმუშებიცაა წარმოდგენილი.

„ჯარისკაცებს ძირითადად საბრძოლო და საცეცხლე მომზადების შესახებ არსებული ნაწარმოებები გააქვთ. დრო როცა აქვთ მხატვრული ლიტერატურასაც კითხულობენ – უმეტესად ისტორიული ჟანრის ნაწარმოებებს. ახალი გამოცემებიც გვაქვს და აქტივობაც საკმაოდ მაღალია, დაახლოებით 5-დან 6 ათასამდე წიგნია ბრუნვაში“, – ამბობს ირმა ტაბატაძე.

სამხედროების სამუშაო დღე სალამოს 6 საათზე მთავრდება, მეორედ გაისმის ჰიმნი, პირადი შემადგენლობის ის ნაწილი, რომელიც დათხოვნაში მიდის სამოქალაქო ტანსაცმელში ეწყობა, ხოლო კონტინგენტი, რომელიც ბაზაზე რჩება, თავისუფალი დროისთვის ემზადება.

„დათხოვნაში წამსვლელ პირად შემადგენლობას უტარებენ ინსტრუქტაჟს, თუ როგორ უნდა მოიქცეს ბაზაზე არყოფნის დროს, რომ უნდა ახსოვდეს – ის ყველგან ჯარისკაცია, თუნდაც სახლში, ან ტრანსპორტში. ბაზაზე მყოფ ჯარისკაცებს თავისუფალი დროის გაყვანა ამის შემდეგ საბილიარდოში, სპორტარბაზში ან ფილმების ყურებით შეუძლიათ. ჯარისკაცებს სამხედრო თემატიკაზე გადაღებულ ქართულ

და უცხოურ ფილმებს ვაჩვენებთ, ასევე გვაქვს დოკუმენტური ფილმების სერია: ქაქუცა ჩოლოყაშვილზე, მარო მაცაშვილზე, სოხუმის დაცემაზე და ა.შ“, – ამბობს მეორე ქვეითი ბრიგადის სერჟანტი რამაზ პაიციძე.

სპორტდარბაზიდან ხმაური გამოდის. სხვადასხვა ასეულისგან დაკომპლექტებული გუნდები ფეხბურთის თამაშობენ. ასეულების გარდა მათი განმასხვავებელი ნიშანი სხვადასხვა ფერის მაისურებიცაა. საფეხბურთო მატჩის პარალელურად რამდენიმე ჯარისკაცი აუზზე ცურავს, ცალკე მდებარე საბილიარდოში კი ერთ-ერთი ბატალიონის პირადი შემადგენლობაა შეკრებილი.

საბილიარდოს კარზე ცხრილია გამოკრული, გრაფიკზე აღნიშნულია, თუ რომელ ქვედანაყოფს უწევს დარბაზში შესვლა. ოთახში ბილიარდის ერთი და პინგ-პონგის ორი მაგიდა დგას, ჩართულია მუსიკალური ცენტრიც.

21:30 წუთზე სალამოს ამოძახება, ანუ სალამოს შემონმება იწყება. მონაცემების შეჯამების შემდეგ, დგინდება, თუ ვინ არის დათხოვნილი, შებულებაში ან რამდენი სამხედრო მოთავსებული ჰოსპიტალში.

სალამოს შემონმებას ბატალიონის მორი-

გე ატარებს. ბატალიონის სერჟანტი ამონებს, დგას თუ არა ყველა სამხედრო მწყობრში.

„ბატალიონო მოენყვე, ბატალიონ სმენა!“

ბატალიონის მორიგეები 24 საათის ვადით, ოფიცერთა შემადგენლობიდან ირჩევიან. მათ ემორჩილებიან ასეულის მორიგეები, რომლებსაც სერჟანტთა კატეგორიიდან, ან კარგად მომზადებული ჯარისკებიდან ირჩევენ სიის ამოკითხვისას ჟურნალებში აღირიცხება, თუ ვინ სად არის.

მწყობრში ერთი ასეული შეიარაღებით დგას, ეს არის მორიგე, ანუ ბრიგადის სწრაფი რეაგირების ქვედანაყოფი. თითოეული ქვედანაყოფი ერთი თვის მანძილზე მორიგეობს.

ბატალიონის მორიგე ასეულის მორიგეებისგან მოხსენებას ელოდება. ამოძახების შემდეგ მონაცემებს ბატალიონის მორიგეს აცნობენ.

„ბატონო ლეიტენანტო, ალფა ასეულში სალამოს ამოძახება ჩატარებულია. ყველა ადგილზეა, გარდა შვებულეებისა, 9 დათხოვნისა, 5 განმწესისა“.

დამატებითი კონტროლის მიზნით, ასეულებში ყოველთვის რჩება ერთი პასუხისმგებელი ოფიცერი,

ბატალიონში – ბატალიონის მეთაური ან შტაბის უფროსი. ასეულის მორიგეები მწყობრში დგებიან და ბატალიონის მორიგე ბატალიონის დონეზე მაიორს ახსენებს – „ბატონო მაიორო, 22-ე ბატალიონის სალამოს ამოძახება ჩატარებულია, ყველა ადგილზეა გარდა მივლინებულია, შვებულეებისა, ჰოსპიტალისა და დათხოვნისა. ბატალიონის მორიგე, ლეიტენანტი კაპანაძე“

„თავისუფლად!“

„ბატალიონ, თავისუფლად!“

„გააგრძელეთ გეგმის მიხედვით!“

ბატალიონის სერჟანტი პირად შემადგენლობას თავ-თავის ადგილებზე უშვებს. ასეულის სერჟანტებს პირადი შემადგენლობა მიჰყავთ. სალამოს ამოძახების შემდეგ პირადი შემადგენლობა ყაზარმებში ნაწილდება, ჯარისკაცები თავს ინესრიგებენ, 22 საათზე კი გასაყრისი ცხადდება - მორიგეების გარდა ყველა იძინებს.

სალამოს ათი საათი ხდება, სენაკში წვრილად წვიმს და ქარია. „ძველი გამოთქმა ასეთი – ჯარისკაცს არ შია, არ სტკივა არ ცივა; ჯარისკაცს შია, სტკივა და ცივა, მაგრამ იტანს!“ – მეუბნება ბრიგადის უფროსი სერჟანტი.

Radio Commersant

marketing@commersant.ge
+995 32 2505 955

ბიზნესის პერსონალური რადიო

Commersant.ge

უძიავი ბაზრის უძიავი ჰობლბეები

ქართული სამშენებლო ბიზნესი ღრმა კრიზისშია. კრიზისი, რომელიც 2007 წელს დაიწყო, ათასობით ადამიანისთვის მწარე დრამად იქცა: 15 000-მდე ოჯახი გაჭიანურებული მშენებლობის დასრულებას დღემდე ამაოდ ელოდება, სამშენებლო კომპანიის ოთხმა ხელმძღვანელმა კი სიცოცხლე თვითმკვლელობით დაასრულა.

მანანა ვარდიაშვილი

უძრავი ქონების ბაზრის სტაგნაცია 2007 წლის სექტემბრიდან დაიწყო. სამშენებლო კომპანიების არასწორი მენეჯმენტით გამოწვეული პრობლემები რუსეთის სამხედრო აგრესიამ და გლობალურმა საფინანსო კრიზისმა კიდევ უფრო გააღრმავა. 2008 წლის აგვისტოს ომის შემდეგ დეველოპერებს გაყიდვები მკვეთრად შეუმცირდათ. დაუმთავრებელი და შეჩერებული მშენებლობები თბილისის იერსახის განუყოფელ ნაწილად იქცა.

უძრავი ქონების ბაზრის სტაგნაციიდან გამოყვანის მიზნით დედაქალაქის მერიამ 2009-2010 წლებში სამშენებლო კომპანიების მხარდამჭერი პროექტი წამოიწყო – „ძველი თბილისის ახალი სიცოცხლე“. მენაშენეთა და საბანკო ასოციაციების და თბილისის მერიის შეთანხმებით, დეველოპერებმა დაუმთავრებელი მშენებლობების დასასრულებლად ბანკებიდან სახელმწიფო გარანტიით კრედიტი გამოიტანეს, სანაცვლოდ კი ყველა იმ უბნიდან, სადაც მწვავე ავარიული მდგომარეობა იყო,

მოსახლეობა გაიყვანეს. „ძველი თბილისის ახალი სიცოცხლის“ განხორციელებაზე სახელმწიფო ბიუჯეტიდან 100 მლნ ლარი დაიხარჯა.

ბიუჯეტიდან დახარჯული მილიონობით ლარის მიუხედავად, სამშენებლო სექტორი კრიზისიდან მაინც ვერ გამოვიდა. დეველოპერთა დიდმა ნაწილმა ბანკებიდან აღებული კრედიტების უკან დაბრუნება ვეღარ მოახერხა, რადგან ბინებზე მოთხოვნა მკვეთრად შემცირდა. ბინებზე არსებული დაბალი მოთხოვნის, გლობალური საფინანსო კრიზისის ფონზე შემცირებული ფულადი გზავნილებისა და საკრედიტო შიმშილის შედეგად სამშენებლო კომპანიები ფინანსების გარეშე დარჩნენ, რის გამოც დეველოპერული კომპანიების უკვე დაწყებული პროექტების უდიდესი ნაწილი ვეღარ განახლდა.

თბილისში 130 საცხოვრებელი სახლის მშენებლობა შეჩერებულია. გაკოტრების ზედმეტად რთული პროცედურების გამო დეველოპერული კომპანიების დიდი ნაწილი მხოლოდ

ფოტო: სერგეი ვინოკოვსკი

ქალაქში არსებობს: თუ 2008 წლის აგვისტოს ომამდე უძრავი ქონების ბაზარზე 45 სამშენებლო კომპანია მუშაობდა, ამჟამად საქმიანობას მხოლოდ ხუთი მათგანი აგრძელებს.

„დეველოპერული ბიზნესის კოლაფსი გლობალური საფინანსო კრიზისისა და რუსეთ-საქართველოს ომის გარეშე გარდაუვალი იქნებოდა,“ – ამბობს სამშენებლო კომპანია „არსის“ აღმასრულებელი დირექტორი თორნიკე აბულაძე, – „სამშენებლო სექტორის კრიზისს ძალიან ბევრი ობიექტური და სუბიექტური მიზეზი ჰქონდა. 2007—2008 წლებში სამშენებლო მასალის ფასი ისეთი სისწრაფით იზრდებოდა, რომ ხშირად მშენებლობის რეალური ღირებულების გათვლა შეუძლებელი იყო, რის გამოც ზოგჯერ განუთქმვნილი პროექტები ვფარავდით. სხვა მიზეზებიც არსებობდა. თუმცა მთავარი პრობლემა იყო პროფესიონალიზმის ის უზარმაზარი დეფიციტი, რამაც სამშენებლო ბიზნესში იჩინა თავი. ბაზარზე იყვნენ ისეთი კომპანიები, რომლებმაც ამ სფეროში არანაირი გამოცდილება არ

ჰქონდათ. უძრავი ქონების ბაზარზე კრიზისის შექმნაში თანაბრად არის დამნაშავე ორივე მხარე: სამშენებლო კომპანიებიც და საბანკო სექტორიც. რისკები სათანადოდ ვერც დეველოპერებმა გათვალეს და ვერც ბანკებმა“.

სამშენებლო ბიზნესი ისევ გაჩერებულია. „მენაშენეთა ასოციაციის“ ინფორმაციით, გაჭიანურებული მშენებლობის დასრულებას 15 000 ოჯახი ელოდება. შეთანხმებით გათვალისწინებული თანხები მათ სრულად, ან ნაწილობრივ უკვე დაფარული აქვთ. მაგრამ მიტოვებული სამშენებლო ხარაჩოები და ნაგვით ამოვსებული საძირკვლები მშენებლობის უახლოეს მომავალში განახლების იმედს ნამდვილად არ იძლევა.

თბილისში, სადაც საცხოვრებელი პირობების გაუმჯობესება ძალიან ბევრ ოჯახს სურს, „კარგ“ ბინებზე მოთხოვნა ისევ არსებობს. მაგრამ, მყიდველი „ჰაერისა“ და დაპირების მაგივრად, უკვე აშენებულ სახლში, საცხოვრებელ კონდიციამდე მიყვანილ ბინას ითხოვს. ამ მოთხოვნას კი ქართული სამშენებლო სექტორი

რი სათანადო მიწოდებით ვერ პასუხობს. მიზეზი ფულია, უფრო სწორად კი – უფულობა.

გახანგრძლივებულ სამშენებლო კრიზისში დეველოპერები საბანკო სექტორს ადანაშაულებენ. „არქი ჯგუფის“, „არსის“ და „აქსისის“ ხელმძღვანელი პირები ერთხმად აცხადებენ, რომ ბანკები სამშენებლო პროექტებს აღარ აფინანსებენ და აღარც მშენებარე ბინებზე გასცემენ იპოთეკურ სესხებს.

„საკრედიტო ბუმის დროს ბანკები თითქმის ყველა სამშენებლო კომპანიას, მათ შორის ბევრ არაკომპეტენტურ დეველოპერს აძლევდნენ კრედიტს. ახლა საპირისპირო პრობლემაა. ბანკებმა ყველა დეველოპერი – კეთილსინდისიერიც და არაკომპეტენტურიც ერთ ქვაბში ჩაყარეს და სესხს არავის აღარ აძლევენ, საკუთარი შვილობილი კომპანიების გარდა. კრედიტების გაცემის პროცესში ბანკებმა კარგად შეისწავლეს სამშენებლო ბიზნესი და მისი „ნოუ ჰაუ“. ნახეს, რომ მომგებიანი ბიზნესი იყო და დეველოპერული საქმიანობაც შეითავსეს – ამ მიზნით საკუთარი კომპანიები შექმნეს. ცხადია, რომ ისინი კონკრეტულად აღარ დააფინანსებენ,“ – აცხადებს აბულაძე და დასძენს, რომ ინტერესთა კონფლიქტის თავიდან აცილების მიზნით ბანკს დეველოპერული საქმიანობისა და ზოგადად, არაპროფილურ ბიზნესში შესვლის უფლება არ უნდა ჰქონდეს.

დეველოპერებსა და ბანკებს შორის არსებულ დაძაბულ ურთიერთობებზე საუბრობს „მენაშენეთა ასოციაციის“ პრეზიდენტი ირაკლი როსტომაშვილიც. როსტომაშვილი აცხადებს, რომ 2012 წელს „მენაშენეთა ასოციაციის“ არც ერთ წევრ კომპანიას კომერციულმა ბანკებმა კრედიტი არ მისცა.

სხვადასხვა პროფილის ბიზნესი თითქმის ყველა ქართულ ბანკს აქვს. თუმცა, დამფუძნებელთა საერთო ჯგუფი მხოლოდ ორი კომერციულ ბანკს და ორ სამშენებლო კომპანიას ჰყავს. ბანკი „რესპუბლიკას“ სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარე – ლაშა პაპაშვილი – ამავე დროს სამშენებლო კომპანია „რედიქსის“ გენერალურ დირექტორია, „თიბისი ბანკის“ სამეთვალყურეო საბჭოს ორი წევრი – მამუკა ხაზარაძე და ბადრი ჯაფარიძე კი სამშენებლო კომპანია „ლისი დეველოპმენტის“ დამფუძნებლები არიან. თუმცა არც ერთ ამ შემთხვევაში სამშენებლო კომპანიები ბანკების შვილობილი კომპანიები არ არიან.

შვილობილ სამშენებლო კომპანიას მხოლოდ „საქართველოს ბანკი“ ფლობს. „საქართველოს

ბანკს“ ეკუთვნის „სბ უძრავი ქონების“ 100%-იანი წილი. თავის მხრივ, „სბ უძრავი ქონება“ კი შპს „თამარაშვილის 13“-ის, ანუ იგივე „მ2 იპოდრომის“ 100%-იანი წილის მფლობელია.

ბრალდებას, რომ შვილობილი სამშენებლო კომპანიის კონკურენტ დეველოპერებს კრედიტს შეგნებულად აღარ აძლევენ, „საქართველოს ბანკი“ არ ეთანხმება. „ჩვენ გასულ წლებშიც გავცემდით და კვლავაც გავცემთ სესხს სამშენებლო სექტორზე. მხოლოდ 2012 წელს, „საქართველოს ბანკმა“ 20 მილიონ აშშ დოლარზე მეტი მოცულობის სესხი გასცა სამშენებლო სექტორზე. „საქართველოს ბანკის“ სესხით დაფინანსდა სამშენებლო კომპანია „ტეტრისი“. მან მილიონ ლარზე მეტი თანხა მიიღო. სამშენებლო კომპანიები შპს „გადგ“ და შპს „გიგისი“ კი ჯამში 10 მილიონ აშშ დოლარზე მეტი მოცულობის სესხით დაფინანსდნენ“, – აცხადებს „საქართველოს ბანკის“ საზოგადოებასთან ურთიერთობის დეპარტამენტის ხელმძღვანელი სოფო ბალავაძე.

„საქართველოს ბანკში“ ამბობენ, რომ იმისთვის, რათა მენაშენემ მათი ბანკიდან დაფინანსება მიიღოს, ის კონკრეტულ კრიტერიუმებს უნდა აკმაყოფილებდეს: „სამშენებლო კომპანიას აუცილებლად უნდა ჰქონდეს საკუთარი კაპიტალი. მინა, სადაც იწყებს მშენებლობას მას უნდა ეკუთვნოდეს. ასევე, მშენებლობის თვითღირებულების 30-40%-ს თავად მენაშენე უნდა აბანდებდეს მშენებლობაში“, – ამბობს ბალავაძე. გარდა ამისა, ბანკის მხრიდან დაფინანსების მოსაპოვებლად დეველოპერმა უნდა წარადგინოს კომერციულად მომგებიანი პროექტი, რომელსაც ძლიერი მენეჯერი ეყოლება, კარგი საკრედიტო ისტორიით და მყიდველის თვალში ნდობის მაღალი რეიტინგით. „საქართველოს ბანკში“ განმარტავენ, რომ ბაზარზე დღეს მოქმედი დეველოპერული კომპანიების დიდი ნაწილი ამ კრიტერიუმებს ვერ აკმაყოფილებს.

„ბანკები დეველოპერულ კომპანიებს ცოტა სკეპტიკურად ვუყურებთ, რადგან ვერ ვხედავთ საკმარის კაპიტალიზაციას იმისათვის, რომ ეს მიმართულება დაფინანსდეს. გარდა ამისა, ბაზარიც არ არის გამართული ისე, როგორც უნდა იყოს,“ – ასე ახსნა სამშენებლო კომპანიების დაკრედიტების შემცირების მიზეზი „თიბისი ბანკის“ სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარე მამუკა ხაზარაძემ.

დეველოპერულ პროექტებს საქართველოში ძირითადად სამი ბანკი: „თიბისი ბანკი“, „სა-

■ თბილისში 130 საცხოვრებელი სახლის მშენებლობა შეჩერებული. გაკოტრების ზედმეტად რთული პროცედურების გამო დეველოპერული კომპანიების დიდი ნაწილი მხოლოდ ქალაქში არსებობს: თუ 2008 წლის აგვისტოს ომამდე უძრავი ქონების ბაზარზე 45 სამშენებლო კომპანია მუშაობდა, ამჟამად საქმიანობას მხოლოდ ხუთი მათგანი აგრძელებს.

რატომ არიან მდიდარი ადამიანები მდიდრები

internet
banking

mobile
banking

ბანკაჟინ ფრანკლინი

ყველი დაზოგილი პენი
ნამოვნის ტოლფასია

გადაიხადეთ კომუნალური
გადასახადები მობაილ ან
ინტერნეტ ბანკით,
დაზოგეთ ფული.

თიბისი ბანკი
T B C B A N K

☎ 227 27 27 | 📞 * 27 27

www.tbconline.ge

ქართველოს ბანკი“ და „ქართუ ბანკი“ აფინანსებდა. მას შემდეგ, რაც „ქართუ ბანკს“ ხელოვნური ბარიერები შეუქმნეს, სამშენებლო ბიზნესს მისგან კრედიტი აღარ მიუღია. „თიბისი ბანკის“ და „საქართველოს ბანკის“ მხრიდან დაკრედიტების მკვეთრი შემცირების შემდეგ დეველოპერები ისევ ფინანსურ კრიზისში აღმოჩნდნენ.

დეველოპერები მიიჩნევენ, რომ თუ ბანკებს არაპროფილური საქმიანობის უფლებას ჩამოართმევენ, ეს ბიზნესს განვითარების ძლიერ სტიმულს მისცემს. მენაშენეთა მოსაზრებას იზიარებს პარლამენტის დარგობრივი ეკონომიკის კომიტეტის თავმჯდომარე ზურაბ ტყემალაძეც. ტყემალაძე აცხადებს, რომ ბანკების მხრიდან საკუთარ სამშენებლო კომპანიებზე კრედიტების გაცემა მენარმეებს არათანაბარ პირობებში აყენებს. პარლამენტის დარგობრივი ეკონომიკის კომიტეტის თავმჯდომარე აცხადებს, რომ ბანკებისთვის დეველოპერული საქმიანობის აკრძალვას ანტიმონოპოლიური კანონმდებლობა დაარეგულირებს.

„ეს გამოსავალი არ არის. ეს უფრო რეალობიდან გაქცევას ჰგავს“, – ამბობს ეკონომიკის ექსპერტი ლევან კალანდაძე, – „დეველოპერული კომპანიების კრიზისი მათი არასწორი მენეჯმენტითაა გამოწვეული. სამშენებლო კომპანიების პრობლემები გაჩნდა მას შემდეგ, რაც მათ პირამიდის სქემით მუშაობა და ჰაერის გაყიდვა დაიწყეს. სჯობს, მათ რეალობას თვალეში შეხედონ. თუ ბანკებს დეველოპერულ ბიზნესში შესვლას აფუკრძალავთ, იგივე ლოგიკით სხვა პროფილის ბიზნესებში შესვლაც უნდა აფუკრძალეთ. არ შეიძლება ბიზნესს ასეთი შეზღუდვა დაუნესო“.

ბინათმშენებლობის სექტორში ბოლო წლებში შექმნილი მძიმე ეკონომიკური და ფინანსური მდგომარეობის გამოსწორების მიზნით „მენაშენეთა ასოციაციამ“ კიდევ ერთი ინიციატივა წამოაყენა. პარლამენტისთვის წარდგენილი ახალი საკანონმდებლო წინადადების თანახმად, სამშენებლო კომპანიებისა და სამშენებლო სამუშაოების წარმოების მიზნით შექმნილი ამხანაგობების მიმართ დაევების განხილვა, შესაძლოა, 2015 წლის 1 იანვრამდე შეაჩერონ. „მენაშენეთა ასოციაციას“ მიაჩნია, რომ შექმნილ მდგომარეობაში კომპანიებმა შესაძლოა, ვეღარ შეძლონ მშენებლობების წარმოება და გაკოტრდნენ, რაც გამოუსწორებელ ზიანს მიაყენებს 15 ათას ოჯახს, რომ-

ლებიც გაჭიანურებული მშენებლობების დასრულებას წლების განმავლობაში ელოდებიან.

„ცვლილების თანახმად, სამოქალაქო საპროცესო კოდექსს 451-ე მუხლი ემატება. ინიციატორთა აზრით „საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსში“ ასახული ცვლილება სამშენებლო კომპანიებისა და ამხანაგობების პრობლემებს დაარეგულირებს.

„ასეთი ინიციატივის დაკანონება ჩვენს კონსტიტუციურ უფლებას ლახავს,“ – ამბობს თემურ ფიფია. ის „ცენტრ პონტის“ მიერ დაზარალებული მომხმარებელია. ფიფიამ სააკაძის მოედანზე მშენებარე სახლში, თაბუკაშვილის N88-ში ბინის ასაშენებლად თანხა 2008 წელს შეიტანა. ბინის საფასური 27 000 \$ 2008 წელს სრულად დაფარა. მაგრამ, ბინა, რომელიც 2010 წელს უნდა ჩაბარებოდა, დღემდე არ მიუღია. ახლა ის „ცენტრპონტისგან“ თანხის უკან დაბრუნებას ითხოვს. „ის ფაქტი რომ, დეველოპერები კრიზისულ მდგომარეობაში აღმოჩნდნენ, თავიანთი არასწორი მენეჯმენტის შედეგია. დეველოპერებს სურთ, რომ კრიზისიდან ისევ დაზარალებული მომხმარებლების ხარჯზე გამოვიდნენ. ჩვენთან გაფორმებულ კონტრაქტებში მათ ისედაც მოხსნილი აქვთ პასუხისმგებლობა ყველა ფაქტიურ ვალდებულებაზე. ამ პირობებში მენაშენებლებს ერთი გზა გვრჩება მხოლოდ – სასამართლო. თუ საკანონმდებლო ორგანო მხარს დაუჭერს ამ ინიციატივას და დააკანონებს, ამ შემთხვევაში დაზარალებულ მენაშენებლებს, აღსრულებაზე რომ არაფერი ვთქვათ, კუბლაშვილის სასამართლოს ტენდენციური განჩინებებიც კი სანატრელი გაგვიხდება.“

წინა ხელისუფლებასთან მჭიდროდ დაკავშირებულმა ბიზნესმენებმა წაგვართვეს ქონება და გაგვწირეს ქუჩაში ცხოვრებისთვის. ახლა ისინი სამართლებრივი პროტესტის უფლებასაც გვართმევენ. ეს არ არის ჩვენი კონსტიტუციური უფლების შელახვა?“ – კითხულობს ფიფია.

სამშენებლო კომპანიების მიმართ სასამართლო დაევების განხილვის 2015 წლის 1 იანვრამდე გადავადების ინიციატივას უარყოფითად შეხვდნენ იუსტიციის და ეკონომიკის სამინისტროებში. პარლამენტის იურიდიულ საკითხთა კომიტეტის თავმჯდომარე, ვახტანგ ხმალაძე ამბობს, რომ პრობლემა არსებობს, რაზეც ყველა თანხმდება და ამიტომ ოპტიმალური გადაწყვეტილებაც უნდა მოიძებნოს. ■

■ „ბანკები დეველოპერულ კომპანიებს ცოტა სკეპტიკურად ვუყურებთ, რადგან ვერ ვხედავთ საკმარის კაპიტალიზაციას იმისთვის, რომ ეს მიმართულება დაფინანსდეს. გარდა ამისა, ბაზარიც არ არის ისე გამართული, როგორც უნდა იყოს,“ – ასე ახსნა სამშენებლო კომპანიებზე კრედიტების გაცემის შემცირების მიზეზი „თიბისი ბანკის“ სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარე მამუკა ხაზარაძემ.

„მინდა ვიყო ქველმოქმედი და მზრუნველობამოკლებულ ბავშვებს დავხმარო...“

მარიამ მჭედლიძე ფონდი „ნატახტარის“ მხარდაჭერით სასწავლო ცენტრი „ნატალი“ კურსდამთავრებული გახდა

მარიამ მჭედლიძე

კომპანია „ნატახტარმა“ 2011 წლის ნოემბერში „ფონდი ნატახტარი“ დააფუძნა და საქველმოქმედო პროექტის „იზრუნე მომავალზე“ განხორციელება დაიწყო. ფონდის მიზანია მზრუნველობამოკლებული ახალგაზრდების დამოუკიდებელი ცხოვრებისათვის მომზადების პროცესში ხელშეწყობა. პროექტი ხორციელდება ასოციაცია „ჩვენი სახლი – საქართველოს“ მხარდაჭერით და საქართველოს პატრიარქის თანადგომითა და ლოცვა-კურთხევით.

ფსიქოლოგების მუშაობის შედეგად გამოიკვეთა 16-18 წლის მოზარდების ჯგუფი და სწორედ მის წევრებზე გადანაწილდა ფონდის თანხის უდიდესი ნაწილი. ფსიქოლოგების დახმარებით თითოეული ბენეფიციარისთვის განისაზღვრა ის მიმართულებები, რომელიც მათთვის საინტერესო იყო - სასკოლო საგნებში მომზადება, სწავლა კოლეჯებსა და პროფესიულ სასწავლებლებში, მართვის მოწმობის ასაღებად მოსამზადებელი კურსები, კომპიუტერის შემსწავლელი კურსები და მრავალი სხვა. ფონდის ბიუჯეტიდან ფინანსდებოდა მოზარდების ტრანსპორტირებაც.

2012 წლის ბოლოსთვის რამდენიმე მოზარდმა პროექტის დახმარებით შეძლო სრულფასოვანი, დამოუკიდებელი ცხოვრების დაწყება.

ჩვენი სტუმარია პროექტის ბენეფიციარი მარიამ მჭედლიძე (ქ. ხაშურიდან), რომელიც კომპანია „ნატახტარის“ დახმარებით პროფესიას დაეუფლა და სამომავლო გეგმებიც საკმაოდ სერიოზული აქვს.

„მართალია, რომ გითხრათ ბავშვობაში არასდროს მიოცნებია, რომ როდისმე ცნობილი და პოპულარული ადამიანი გავხდარიყავი. უფრო „პრაქტიკული“ პროფესიები მიტაცებდა. მაგალითად დაწყებით კლასებში ძალიან მინდოდა ექიმობა. მაგრამ ერთადერთი სფერო, რომელიც ყოველთვის მაინტერესებდა არის სამოდელიო სამყარო. მომწონდა დახვეწილი და ლამაზი გოგონები, მათი სამოსი და გარეგნობა. მინდოდა მეც მეზრუნა მათ გარეგნობაზე, მონაწილეობა მიმელო „გალამაზების“ პროცესში. ამ ოცნების რეალიზებას ბავშვობაში თოჯინების გალამაზებით ვახერხებდი. ხშირად ახალ ტანსაცმელს ვუკერავდი, ვარცხნილობას ვუკვლიდი და მაკიაჟსაც კი ვუკეთებდი. „ფონდი ნატახტარის“ მხარდაჭერით ოცნება ჯერ მიზნად და შემდეგ, რეალობად მექცა. სასწავლო ცენტრში „ნატალი“ კოსმეტოლოგიურზე ვსწავლობდი, ეს იყო ორთვიანი სასწავლო კურსი და აღნიშნულ სფეროში საკმაოდ დიდი გამოცდილება მივიღე. ამ ხნის განმავლობაში თბილისში ვცხოვრობდი. სწავლის საფასურთან ერთად „ფონდმა ნატახტარმა“ ბინითაც უზრუნველმყო. დღეს უკვე დარწმუნებული ვარ, ადვილად შევძლებ სამსახურის პოვნას და ბავშვობის მეორე ოცნების ასრულებას - ძალიან მინდა ფსიქოლოგიურზე ჩავაბარო.“ - გვიამობს მარიამი და ხაშურის მცირე საოჯახო ტიპის ბავშთა სახლში გატარებულ დღეებს იხსენებს.

მარიამი ამ ყველაფერს ოცნებად მანინც არ თვლის, მისთვის ეს ყველაფერი მიზნებია, და არა ოცნებები.

„მიზანდასახული ვარ და თუ რამეს ძალიან მოვიწონებ, ყოველთვის ვაღწევ. დარწმუნებული ვარ, რომ ერთ დღესაც ჩემთვის საყვარელი ადამიანები ჩემით იამაყებენ.“

ბავშთა სახლში გატარებულ დღეებს მარიამი დიდი სიყვარულით იხსენებს. „ბავშთა სახლში ძალიან ბევრი მეგობარი შევიძინე. ზოგი იქ დარჩა, ზოგიც ჩემთან ერთად საკუთარ სახლებს დაუბრუნდა. მათთან ურთიერთობა დღემდე მაქვს. ამჯერად

ვცხოვრობ გორში ძმებთან ერთად. ძალიან მინდა ქველმოქმედი გავხდე და მზრუნველობამოკლებულ პატარებს დავხმარო. ამით მიღებულ სიამოვნებას არაფერი შეედრება.“

მარიამი თავისუფალ დროს მეგობრებთან ატარებს. უყვარს კითხვა, განსაკუთრებით პოეზია. თავადაც წერს, თუმცა თავისი ნამუშევრების ჩვენთვის გაზიარება არ ისურვა: „ეს მხოლოდ ჩემთვის, თანაც როცა მართო ვარ და როცა რაღაცის თქმა მსურს, და ვერავის ვუმხელ, ალბათ ეს ღირებული მხოლოდ ჩემთვისაა!“

„მარი დანებული იყო, თუმცა ზუსტად იცოდა რა უნდოდა. აკვირებული ჰქონდა კოსმეტოლოგია. ჩვენც ხელი შევუწყვეთ და შარშან მივამაგრეთ ერთ-ერთ სილამაზის სალონს, სადაც მუშაობდა დამხმარედ, აკვირდებოდა პროცესებს, პროექტის ფარგლებში კი სტიპენდიის სახით ერიცხებოდა 100 ლარი. მოგვიანებით სწავლა დაიწყო სასწავლო ცენტრში „ნატალი“. მიიღო პროფესიული განათლების დამადასტურებელი სერტიფიკატიც. პროექტის ფარგლებში ის მიიღებს პროფესიული საქმიანობისთვის საჭირო აპარატურას და ამის შემდეგ, მას შეეძლება იმუშაოს ნებისმიერ სილამაზის სალონში,“ - გვეუბნება ფსიქოლოგი გვანცა მეტივიშვილი.

გვანცა მეტივიშვილი

„პროექტის ფარგლებში მას ამ ეტაპზე ყოველთვიურად 500 ლარი ერიცხება ელემენტარული საცხოვრებელი პირობების შესაქმნელად. ცხოვრობს დეიდასთან ერთად. ფონდმა „იავანანამ“ მათ გადასცა ბინა, რომელიც მოსაწყვრიგებელია, ნატახტარის ფონდის მხარდაჭერით მათ მალე საცხოვრებელი პირობები გაუმჯობესდებათ. პროექტი მართლაც უნიკალურია, მზრუნველობამოკლებულ ბავშვებს იმედი მიეცათ. უნდა ნახოთ როგორ ელოდებიან 14-15 წლის ბავშვები, როდის ჩაერთვებიან ამ პროექტში (ანუ, როდის გახდებიან 16-17 წლისანი). ეს ერთგავრი სტიმულია. იმედი მიეცათ მოზარდებს.“

ახალი უნივერსიტეტი

განათლების სახისსი თუ პოლიტიკა?

11 მარტს განათლების ხარისხის მართვის ცენტრის ავტორიზაციის საბჭომ აგრარულ უნივერსიტეტს ავტორიზაცია გაუუქმა. გადაწყვეტილების მიზეზი ავტორიზაციის სტანდარტების დარღვევა გახდა. დარღვევებს უნივერსიტეტის წარმომადგენლები და ავტორიზაციის საბჭოს წევრები განსხვავებულად აფასებენ. ავტორიზაციის საბჭოს ხელმძღვანელის აზრით, უნივერსიტეტს მნიშვნელოვანი დარღვევები აქვს. აგრარული უნივერსიტეტის წარმომადგენლები კი აცხადებენ, რომ აღმოჩენილი დარღვევები ტექნიკური ხასიათისაა და ისინი ავტორიზაციის გაუქმებას საფუძვლად არ უნდა დასდებოდნენ.

ლიკა ზაკაშვილი

ამ დღეებში აგრარული უნივერსიტეტის თემაზე ათობით კომენტარი გაკეთდა, მათ შორის, განათლების მინისტრმა, გიორგი მარგველაშვილმა აღნიშნა, რომ ხარვეზები, რომელსაც სტუდენტები ტექნიკურს უწოდებენ, ტექნიკური არ არის და საბჭო, რომელმაც გადაწყვეტილება გამოიტანა, წინა ხელისუფლების დროს არის ფორმირებული. თუმცა, რადგან ჯერ-ჯერობით საბჭოს დასაბუთებული წერილობითი ფორმით გადაწყვეტილება არ გამოუქვეყნებია. კითხვები – რამდენად არსებითი იყო დასკვნაში წარმოდგენილი ხარვეზები, უნდა შეეჩერებინა თუ არა საბჭოს უნივერსიტეტისთვის ავტორიზაცია და ხომ არ არის აღნიშნული გადაწყვეტილება პოლიტიკურად მოტივირებული – ლიად რჩება.

განცხადება გამოაქვეყნა „საერთაშორისო გამჭვირვალობა საქართველომაც,“ რომელიც საბჭოს მოუწოდებს მაქსიმალურად უზრუნველყოს პროცესის გამჭვირვალობა, რათა მათი გადაწყვეტილებები უნივერსიტეტის თანამშრომლებმა, სტუდენტებმა და საზოგადოებამ პოლიტიკურად მოტივირებულად არ აღიქვან.

აგრარული უნივერსიტეტისთვის ავტორიზაციის გაუქმება მოულოდნელი სწორედ იმიტომ იყო, რომ ამ უმაღლესი სასწავლებლის წარმატებაზე მხოლოდ სტუდენტები, ან უნივერსიტეტის რექტორები არ საუბრობდნენ. „საერთაშორისო გამჭვირვალობა საქართველოს“ განცხადების მიხედვით, „აგრარული უნივერსიტეტში ბოლო რამდენიმე

წლის განმავლობაში მნიშვნელოვანი რეფორმები განხორციელდა, რის შედეგადაც გაიზარდა უნივერსიტეტის პოპულარობა: 2012 წელს მიღებულ სტუდენტთა ეროვნული გამოცდების ქულების საშუალო მაჩვენებლის მიხედვით უნივერსიტეტი ქვეყნის წამყვანი სასწავლო დაწესებულებების პირველ ათეულში მოხვდა.“

ავტორიზაციის გაუქმების გადაწყვეტილება ძალაში ოთხ თვეში შევა. სემესტრის დასრულებამდე სტუდენტებს უნივერსიტეტში სწავლის გაგრძელების საშუალება, უნივერსიტეტს კი – ხარვეზების გამოსწორების შანსი ეძლევა. ავტორიზაციის საბჭოს საბოლოო დასკვნის შემდეგ, უნივერსიტეტის წარმომადგენლები სასამართლოში საჩივარს შეიტანენ.

უნივერსიტეტის იურისტის განცხადებით, წერილობით დასკვნაში მნიშვნელოვანი სწორედ ის ნაწილია, სადაც საბჭომ უნდა დაასაბუთოს, თუ რატომ იყო ხარვეზები არსებითი და რატომ იყო ეს გამოსავალი საუკეთესო სტუდენტებისთვის.

მიუხედავად იმისა, რომ ავტორიზაციის საბჭოს დასკვნა ჯერ არ გამოქვეყნებულა, განხილვის მონაწილე პირებს ის 12 მარტს დაურიგდა.

უნივერსიტეტის წარმომადგენლების განცხადებით, მონიტორინგის ჯგუფი შესამოწმებლად წინასწარი გაფრთხილების გარეშე, სხივ განათლების ხარისხის განვითარების ეროვნული ცენტრის დირექტორის მაკა კორძაძის ბრძანების საფუძველზე შევიდა. უნივერსიტეტის წარმომადგენლების თქ-

გიორგი მარგველაშვილის შესვენება სტუდენტთან, მარტი 2013

სტუდენტების შესვენება მინისტრთან, მარტი 2013

მით, მონიტორინგის ჯგუფი ცალკე ოთახში “ჩაიკეტა” და უნივერსიტეტის თანამშრომლებისგან ახსნა-განმარტებები არ მოუთხოვია, – ითხოვდა მხოლოდ დოკუმენტების “შენოღებას”.

ხარისხის მართვის ცენტრის ყოფილი დირექტორის, მაკა კორძაძის განცხადებით, მონიტორინგის ჯგუფს უმაღლეს სასწავლებელში შესვლა გაფრთხილების გარეშეც შეუძლია. „საჩივარი 17 დეკემბერს შემოვიდა, იქ პირდაპირ ეწერა, რომ ავტორიზაცია-აკრედიტაციის სტანდარტები ირღვევა. უნივერსიტეტში შესვლის მიზეზი სწორედ ეს იყო,“ – ამბობს კორძაძე, რომელიც დირექტორის თანამდებობაზე დეკემბერში დაინიშნა და 2013 წლის 6 იანვარს მინისტრის ბრძანებით დაკავებული თანამდებობიდან გათავისუფლდა.

ავტორიზაციის საბჭომ გადაწყვეტილება 12 მარტს გამოიტანა. სხდომა 10 საათს გაგრძელდა. ავტორიზაციის გაუქმების შესახებ გადაწყვეტილება საბჭომ დილის 5 საათზე მიიღო. ავტორიზაციის გაუქმებას მხარი საბჭოს ოთხმა წევრმა დაუჭირა, წინააღმდეგი მხოლოდ ერთი წევრი – იოსებ სალუქვაძე იყო. სალუქვაძე თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ლექტორია.

„მე დავეთანხმე, რომ დარღვევები იყო, მაგრამ ამ დარღვევების პირობებშიც კი ჩავთვალე, რომ სტუდენტების ბედი დარღვევებზე მაღლა იდგა. გადაწყვეტილება მხოლოდ სტანდარტებთან შესაბამისობის მიხედვით არ გამოიტანია. ეს არის სპეციფიკური უნივერსიტეტი და არსებობენ სტუდენტები, რომელთაც სწავლის გაგრძელება სხვა შესაბამის სპეციალობებზე საქართველოს პირობებში საკმაოდ გართულდება. ეს მარტო სტუდენტებს არ ეხებათ, ეს ეხებათ პროფესორ-მასწავლებლებსაც,“ – აღნიშნა იოსებ სალუქვაძემ „ლიბერალთან“ საუბრისას.

ავტორიზაციის საბჭოს ხელმძღვანელის, კახი

ყურაშვილის აზრით, ხარვეზები არსებითად მნიშვნელოვანია. ამის შესახებ განცხადება საბჭოს თავჯდომარემ დღეს ხარისხის მართვის ცენტრში გამართულ პრესკონფერენციაზე გააკეთა, სადაც ჟურნალისტებს მისთვის კითხვის დასმის საშუალება არ მისცემიათ.

„მთელი რიგი ხარვეზები გამოსწორდა, თუმცა სამწუხაროდ დარჩა რამდენიმე არსებითი ხარვეზი, რომელსაც საბჭო გვერდს ვერ აუვლის. უნივერსიტეტის მიერ რამდენიმე შემთხვევაში გაცემული იყო ბაკალავრის დიპლომი ისე, რომ სტუდენტს არ ჰქონდა კანონმდებლობის შესაბამისად აღიარებული 240 სასწავლო კრედიტი. მთელი რიგი დარღვევები იყო აკადემიური პერსონალის სტანდარტთან დაკავშირებით, აგრარულ უნივერსიტეტს რამდენიმე პროგრამა აქვს, რომელსაც ახორციელებს მხოლოდ მონვეული პროფესორების ხარჯზე და სრული და ასოცირებული პროფესორები არ ჰყავს. თქვენ იცით, რომ აკადემიური პერსონალის შერჩევა უნდა განხორციელდეს ღია კონკურსის საფუძველზე. ასეთი რამდენიმე კონკურსი კანონმდებლობის დარღვევით არის ჩატარებული. რაც ეჭვქვეშ აყენებს ამ აკადემიური პერსონალის თანამდებობაზე ყოფნის კანონიერებას.“ – აღნიშნა კახი ყურაშვილმა.

რა წარია მონიტორინგის ჯგუფის დასაქმებში?

როგორც ზევით აღვნიშნეთ, მონიტორინგის საბჭომ აგრარულ უნივერსიტეტში აღმოჩენილ დარღვევებზე ორი დასკვნა მოამზადა. დასკვნა საკმაოდ ვრცელია და ბევრ სხვადასხვა დეტალს მოიცავს. თუმცა ყურადღებას იმ ხარვეზებზე ვაქცევთ, რომელიც ავტორიზაციის საბჭომ უნივერსიტეტს მნიშვნელოვან დარღვევად ჩაუთვალა.

■ 11 მარტს განათლების ხარისხის მართვის ცენტრის ავტორიზაციის საბჭომ აგრარულ უნივერსიტეტს ავტორიზაცია გაუუქმა. გადაწყვეტილების მიზეზი ავტორიზაციის სტანდარტების დარღვევა გახდა. დარღვევებს უნივერსიტეტის წარმომადგენლები და ავტორიზაციის საბჭოს წევრები განსხვავებულად აფასებენ. ავტორიზაციის საბჭოს ხელმძღვანელის აზრით, უნივერსიტეტს მნიშვნელოვანი დარღვევები აქვს. აგრარული უნივერსიტეტის წარმომადგენლები კი აცხადებენ, რომ აღმოჩენილი დარღვევები ტექნიკური ხასიათისაა და ისინი ავტორიზაციის გაუქმებას საფუძვლად არ უნდა დასდებოდნენ.

შუალედურ დასკვნაში წერია – მიუხედავად იმისა, რომ უნივერსიტეტის მფლობელობაში არსებულ ბიბლიოთეკაში 1 700 000 წიგნია აღრიცხული, ის მაინც ვერ აკმაყოფილებს სტუდენტებს ადეკვატური საგანმანათლებლო რესურსით, რადგან ბიბლიოთეკაში სილაბუსებში მითითებული სავალდებულო ლიტერატურა არ აღმოჩნდა.

მონიტორინგის ჯგუფის დასკვნით, ამ პირობის შეუსრულებლობა ავტორიზაციის სტანდარტს არღვევს. უნივერსიტეტის წარმომადგენლები ამ შენიშვნას აბსურდულს უწოდებენ და ამბობენ, რომ საბჭო მათ ათი წიგნის არქონას ედავება და ეს მიზეზი ავტორიზაციის გაუქმების გადაწყვეტილების საფუძველი არ უნდა გამხდარიყო, თუმცა სავალდებულო ლიტერატურის არქონა ერთადერთი მიზეზი არ არის და მონიტორინგის საბჭოს დასკვნა უნივერსიტეტში არსებულ სხვა დარღვევებზეც საუბრობს.

მაგალითად, დასკვნის იმ ნაწილში, სადაც საუბარია ფიზიკურ ინფრასტრუქტურაზე, წერია, რომ აუდიტორიები, სასწავლო და სამეცნიერო კვლევითი ლაბორატორიები, ბიბლიოთეკა, სამკითხველო დარბაზი, სპორტული დარბაზები, სააქტო დარბაზი (კულტურის სახლი), აკადემიური პერსონალის სამუშაო ოთახები, შეხვედრის ოთახები, ადმინისტრაციის კაბინეტები და დამხმარე ფართი არაა უნივერსიტეტის მფლობელობაში, რადგან ხელშეკრულებას, რომელიც უნივერსიტეტს “აგრომეტთან” 2012 წლის 02 აპრილს აქვს გაფორმებული, ვადა 2012 წლის 31 დეკემბერს ამოწურა. თუმცა, უნივერსიტეტის ოფისი ლალი ბეგაშვილი ამბობს, რომ “აგრომეტთან” დადებული ხელშეკრულების მიხედვით, თუ მხარეები არ შეწყვეტენ ხელშეკრულებას, ის ავტომატურად გრძელდება. ლალი ბეგაშვილი ეჭვობს, რომ მონიტორინგს ან გამორჩა ხელშეკრულების ეს პუნქტი, ან განზრახ არ გაითვალისწინა.

მონიტორინგის ჯგუფის დასკვნის მიხედვით, „საქართველოს აგრარული უნივერსიტეტის სასწავლო პროცესის მარეგულირებელი წესი“ სტუდენტის სტატუსის მოპოვების, მისი მობილობის, სტატუსის შეწყვეტის რეგულირების ნაწილებში საქართველოს კანონმდებლობასთან შეუსაბამოა. ეს წესი დაწესებულების აკადემიური საქმიანობის ძირითად ნაწილს არეგულირებს. 11 მარტს გამართულ სხდომაზე უნივერსიტეტის წარმომადგენლებმა აღნიშნეს, რომ შეუსაბამოები გამოსწორებულია და ამის დასამტკიცებლად საბჭოს თავჯდომარეს – კახი ყურაშვილს – უნივერსიტეტის ოფიციალურ გვერდზე „საქართველოს აგრარული უნივერსიტეტის სასწავლო პროცესის მარე-

გულირებელი წესის“ ნახვა მოსთხოვეს. ამოჩნდა, რომ უნივერსიტეტს წესში ცვლილებები შეტანილი ჰქონდა. თუმცა სამტქომ გადაწყვეტილების გამოტანის დროს აღნიშნული გარემოება არ გაითვალისწინა.

როგორც კახი ყურაშვილმა აღნიშნა, უნივერსიტეტის მიერ რამდენიმე შემთხვევაში გაცემული იყო ბაკალავრის დიპლომი ისე, რომ სტუდენტს არ ჰქონდა კანონმდებლობის შესაბამისად აღიარებული 240 სასწავლო კრედიტი. დასკვნაში საუბარია ორ სტუდენტზე, რომლებიც საქართველოს აგრარული უნივერსიტეტის რექტორის 2012 წლის 21 აგვისტოს ბრძანებით ბიზნესის მართვის სპეციალობის მეოთხე კურსზე ჩარიცხა.

სტუდენტებმა 4 სემესტრი სომხეთის აგრარულ უნივერსიტეტში გაიარეს. ამის შემდეგ ისინი დაბრუნდნენ საქართველოში და 2012 წლის 27 აგვისტოს რექტორის ბრძანებით “ბიზნესის და მართვის” სპეციალობის კურსდამთავრებულების ბაკალავრის კვალიფიკაცია მიენიჭათ.

აღმოჩნდა, რომ ამ ორ სტუდენტს სომხეთიდან ჩამოსვლის შემდეგ, უცხოეთში მიღებული განათლების აღიარების თაობაზე არ მიუშარტავთ ხარისხის მართვის ეროვნული ცენტრისთვის. მონიტორინგის ჯგუფის ვიზიტის შემდეგ, მარიამ ჭყონიამ და დავით გოგიაშვილმა სომხეთის ეროვნულ აგრარულ უნივერსიტეტში მიღებული განათლების აღიარების თაობაზე ცენტრში განაცხადი 2013 წლის 8 და 12 თებერვალს შეიტანეს და მოხდა მათი განათლების აღიარება. მიუხედავად იმისა, რომ შეცდომა გამოსწორდა, მონიტორინგის ჯგუფმა ჩათვალა, რომ დაირღვა “უმაღლესი განათლების შესახებ” კანონი.

დასკვნის მიხედვით, უნივერსიტეტს საგანმანათლებლო პროგრამების განსახორციელებლად საკმარისი რაოდენობის აკადემიური პერსონალი არ ჰყავს და რამდენიმე ფაკულტეტზე საგანმანათლებლო პროგრამას მხოლოდ მონვეული ლექტორების ხარჯზე ახორციელებს. ადგილი ჰქონდა ისეთ შემთხვევებსაც, როცა პირებმა აკადემიური თანამდებობები კონკურსის გარეშე დაიკავეს.

შუალედურ დასკვნაში წერია, რომ ბიზნესის ადმინისტრირების ფაკულტეტზე საგანმანათლებლო პროგრამებს 9 აკადემიური პირი და 40 მონვეული პერსონალი ახორციელებს.

აკადემიურ პირებს, მონიტორინგის დასკვნის მიხედვით, ხელშეკრულებების ვადები ამოწურული აქვს. მონიტორინგის ვიზიტის შემდეგ, უნივერსიტეტმა ყველა პირს გაუგრძელა ხელშეკრულება. თუმცა, ვადაგასული ხელშეკრულებები ერთადერთი დარღვევა არ იყო და დასკვნის მიხედვით

ფაკულტეტზე მომუშავე აკადემიური პერსონალის ნაწილი კანონით დადგენილი კვალიფიკაციის მოთხოვნებს არ აკმაყოფილებს.

მონიტორინგის გადანყვეტილებით, 7 აკადემიური პერსონალიდან ორ პირს ასისტენტ-პროფესორის თანამდებობა კანონის დარღვევით აქვს დაკავებული – ისინი არ არიან დოქტორანდები, ან დოქტორები. ერთ პირს საბჭოს დასკვნის მიხედვით, არ აქვს სათანადო კვალიფიკაცია. ის ასწავლის ბიზნესის ადმინისტრირების პროგრამაზე და აქვს ფიზიკოსის დიპლომი.

სამი პირი არ ჩაითვალა აკადემიურ პერსონალად, რადგან მათი დანიშნვის შესახებ გაფორმებული ბრძანების მიუხედავად დაწესებულების რექტორში ამ პირების შესახებ ინფორმაცია არ იძენება, რაც მონიტორინგის ჯგუფის დასკვნის ავტორიზაციის სტანდარტის დარღვევაა.

კანონმდებლობით დადგენილ ყველა მოთხოვნას მხოლოდ პროფესორი მარინე ლუარსებიშვილი აკმაყოფილებს.

შესაბამისად, მონიტორინგის ჯგუფის დასკვნით, საგანმანათლებლო პროგრამა არ შეიძლება განხორციელდეს მხოლოდ მონვეული პერსონალის, მკვლევარების ან მასწავლებლების მიერ ამასთან არ დასტურდება, რომ ეს პირები აკადემიური პერსონალის შესარჩევი კონკურსის საფუძველზე არიან შერჩეულები.

სამართალმცოდნეობის საბაკალავრო პროგრამაც მხოლოდ მონვეული პერსონალის მიერ ხორციელდება. უნივერსიტეტის განცხადებით, აღნიშნული პროგრამა ხორციელდება “მიღევად” რეჟიმში და ამიტომ არ ჰყავთ სრული და ასოცირებული პროფესორები, თუმცა, უნივერსიტეტმა გაითვალისწინა მონიტორინგის რეკომენდაცია და 7 თებერვალს გამოაცხადა კონკურსი აკადემიური თანამდებობის დასაკავებლად. რადგან 2013 წლის 14 მარტამდე კონკურსის შედეგები ცნობილი არ იყო, ჩაითვალა, რომ შემონმების პერიოდში პროგრამა აკადემიური პერსონალის გარეშე ხორციელდებოდა. ასეთივე ტიპის ხარვეზები დაფიქსირდა დანარჩენ 5 ფაკულტეტზეც.

ავტორიზაციის საბჭოს გადანყვეტილებას აფასებენ დარგის სპეციალისტებიც. ავტორიზაციის საბჭოს ყოფილი თავჯდომარის ლიკა ლლონტის აზრით, განათლების ხარისხის შემონმების სისტემა მანკიერია და ის პროცესის ნაცვლად ქალაქდება ამონმებს.

„ეს პოლიტიკურად ანგაჟირებული გადანყვეტილებაა. სისტემა ისეა აწყობილი, რომ ჩვენ ვამონმებთ ქალაქდებას და არა პროცესებს. ასე რომ, მოდავება ყველაფერზე შეიძლება. კრი-

სტუდენტების საპროტესტო აქცია განათლების სამინისტროსთან, 13 მარტი 2013

ფოტო: სოფო ავთიანი

ტიკრიუმები ხარისხს არ ასახავს. დროა ასეთი სახის კრიტიკიუმებით შეფასებას შევეშვათ, მართლა ხარისხის შეფასებაზე გადავიდეთ და მოვახდინოთ პროცესის ინტერნაციონალიზაცია. ჩვენ ვამონმებთ ფურცლებს, საბუთებს და არა პროცესს და სწავლის შედეგებს. დამერწმუნეთ, რომ ასეთივე დეტალური შემონმება სხვაგანაც, რომ ჩატარდეს ვერც ერთი უნივერსიტეტი ვერ გადარჩება. ჩემი თავჯდომარეობის დროს იყო ასეთი შემთხვევა, როცა აკრედიტაცია არ გავეცით იმიტომ, რომ ბრძანებების წიგნი არ იყო განასკვეული. ეს არის აბსურდული სიტუაცია, რადგან კრიტიკიუმები იძლევა ამის საშუალებას.“ – ამბობს ლიკა ლლონტი.

ხარისხის მართვის ცენტრის ყოფილი დირექტორის მაკა კოძაძის შეფასებით, მთელი ეს პროცესი არაგაზომვად კრიტიკიუმებზეა დაფუძნებული. ავტორიზაციის საბჭოს ყველა წევრი თავისებურად აკეთებს ინტერპრეტაციას და ასეთ დროს მანიპულირება თავისუფლად შესაძლებელია.

„ეს სისტემა იმდენად გაუმჭირვალე და დასჯაზე ორიენტირებულია, რომ თუ მოინდომეს ყველას გამოიჭერენ. სისტემა იძლევა ამის საშუალებას, ამიტომ ყველას შეუძლია ამით ბოროტად სარგებლობა. ვერავინ იტყვის, რომ ამ სისტემით შესაძლებელია სამართლიანობის მიღწევა.“ – ამბობს მაკა კოძაძე.

ხარვეზების არსებობას ადასტურებენ, როგორც უნივერსიტეტის წარმომადგენლები, ასევე დარგის სპეციალისტები. თუმცა, აღნიშნავენ, რომ ეს ხარვეზები განათლების ხარისზე გავლენას არ ახდენს და შესაბამისად, ავტორიზაციის საბჭოს გადანყვეტილება, დაუსაბუთებელი და უსამართლოა. **■**

■ დასკვნის მიხედვით, უნივერსიტეტს საგანმანათლებლო პროგრამების განსახორციელებლად საკმარისი რაოდენობის აკადემიური პერსონალი არ ჰყავს და რამდენიმე ფაკულტეტზე საგანმანათლებლო პროგრამას მხოლოდ მონვეული ლექტორების ხარჯზე ახორციელებს. ადგილი ჰქონდა ისეთ შემთხვევებსაც, როცა პირებმა აკადემიური თანამდებობები კონკურსის გარეშე დაიკავეს.

ფოტო ელზარ მუსაფაგაძე

პოლიციამ დემონსტრანტების დასაშლელად წყლის ჭავლი გამოიყენა. თუმცა, მომიტინგეები არ დაიშლნენ. პოლიციამ სულ 80 ადამიანი დააკავა, ბაქო, 10 მარტი 2013

მზახილი სავსეობის ტანჯა აზერბაიჯანში

წინასაარჩევნოდ ილხამ ალიევის ოპოზიციის მხრიდან სერიოზული საფრთხე არ ელის, თუმცა, ქვეყანაში საპროტესტო მუხტი იმატებს და მიუხედავად ხელისუფლების ხისტი პოლიტიკისა, არ წყდება.

ვასო კუჭუხიძე

2013 წლის ოქტომბერში აზერბაიჯანში საპრეზიდენტო არჩევნები გაიმართება და ქვეყნის შიგნით თუ მის საზღვრებს გარეთ ცოტას თუ ეპარება ეჭვი, რომ ილხამ ალიევი თანამდებობის მესამე ვადით დაკავებას შეეცდება. მმართველი გუნდის ხელში მობილიზებული რესურსებიდან და ქვეყანაში შექმნილი პოლიტიკური ვითარებიდან გამომდინარე, უკვე

შეიძლება იმაზე საუბარი, რომ ალიევის ოპოზიციის მხრიდან სერიოზული საფრთხე არ ელის. მამა-შვილის თითქმის 20 წლიანი მმართველობის განმავლობაში ოპოზიციის დასუსტებისა და მარგინალიზაციის შედეგად ქვეყანაში არ არსებობს პოლიტიკური ძალა, რომელიც 2013 წლის არჩევნებში ალიევისთვის კონკურენტის განეგას შეძლებს.

მიუხედავად ოპოზიციის სისუსტისა, 2013 წელი ქვეყანაში მწვავედ დაიწყო და არჩევნების მოახლოვებასთან ერთად დაძაბულობის მატებაც არის მოსალოდნელი. უკანასკნელი რამდენიმე თვის განმავლობაში ოპოზიციური პარტიებისა და სამოქალაქო სექტორის თაოსნობით ქვეყნის სხვადასხვა კუთხეში რამდენიმე მასშტაბური აქციის ორგანიზება მოხერხდა, რომელთა უმრავლესობაც პოლიციამ დაშალა. ძალის დემონსტრირებითა და აქციების ორგანიზატორთა თუ მონაწილეთა მიმართ გამოყენებული სანქციებით რეჟიმი ცდილობს ვითარების განმუხტვას, მაგრამ საპროტესტო მუხტი ქვეყანაში არ წყდება და სულ უფრო მზარდ ხასიათს იძენს. ოპოზიციონერი მოსახლეობის განწყობაც შეიცვალა, და თვალში საცემი გახდა, თუ როგორ არღვევს საზოგადოებაში ჩაბუდებულ ნიჰილიზმს სხვადასხვა სოციალური მოძრაობების მიერ აგორებული საპროტესტო ტალღა.

კიდევ ერთი თავისებურება გახლავთ ის, რომ გასული წლებისგან განსხვავებით, საპროტესტო გამოსვლებმა აშკარად სოციალური ხასიათი შეიძინა და მასში სხვადასხვა საზოგადოებრივი ჯგუფი ჩაერთო. გარდა ამისა, აქციები უკვე გასცდა პოლიტიკურ ჩარჩოებს, რადგანაც პროტესტი ხშირად სოციალურ თუ ეკონომიკურ საკითხებს უკავშირდება. ამის მაგალითად შეიძლება განვიხილოთ მაღაზიის მფლობელთა აქცია, რომლებიც გადასახადების სწრაფ მატებას აპროტესტებდნენ. მიუხედავად იმისა, რომ აქცია არ ატარებდა პოლიტიკურ ხასიათს, ის მაინც ძალის გამოყენებით დაშალეს. გარდა ამისა, პოლიციამ დააკავა აქციის 15 მონაწილე, რის საპასუხოდაც ქვეყანაში მაღაზიების 5000-მა მფლობელმა დაკავებული თანამოქალაქეების სოლიდარობის ნიშნად დროებით საკუთარი მაღაზიები დაკეტა. სოციალურ თემებს მოჰყვა რამდენიმე დღიანი საპროტესტო აქციები ქალაქისმაილში, რომელიც ასევე პოლიციასთან შეტაკებებით და დემონსტრანტთა დაპატიმრებით დასრულდა. 10 მარტს კი აზერბაიჯანელი ახალგაზრდების მიერ სოციალური ქსელებით ორგანიზებული აქცია, რომელიც ჯარში გარდაცვლილთა რაოდენობის მატებას აპროტესტებდა და თავდაცვის მინისტრის, სეფერ ებიევის გადადგომას ითხოვდა, ასევე პოლიციის მიერ ძალის გამოყენებით დაშალეს და ასობით მონაწილე დააკავეს.

ოფიციალური ბაქო ცდილობს ქვეყანაში მიმდინარე მოვლენების შესახებ ინფორმაცია მინიმალურად გაეიძეს ქვეყნის საზღვრებს

■ მიუხედავად მზარდი საერთაშორისო ინტერესისა, აზერბაიჯელი ბლოგერებისა თუ საზოგადოებრივი მოძრაობების აქტივისტების მცდელობა, ქვეყანაში არსებული საპროტესტო განწყობა „აზერბაიჯანული გაზაფხულის“ დასაწყისად შერაცხონ, მსოფლიოს ყურადღება მიიქციონ და დემოკრატიული ძალების მხარდაჭერა თუ სოლიდარობა მოიპოვონ, ჯერჯერობით წარუმატებელია.

გარეთ და საპროტესტო მუხტის ზრდას საერთაშორისო გამომხაურება არ მოჰყვებს, თუმცა რეჟიმის დიდი მცდელობის მიუხედავად, ინფორმაციულ-ტექნოლოგიურ ხანაში ამის მიღწევა თითქმის შეუძლებელია და ქვეყანაში მიმდინარე მოვლენები საერთაშორისო მედიის მხრიდანაც გასულ წლებთან შედარებით სულ უფრო მეტ ყურადღებას იპყრობს. მიუხედავად მზარდი საერთაშორისო ინტერესისა, აზერბაიჯელი ბლოგერებისა თუ საზოგადოებრივი მოძრაობების აქტივისტების მცდელობა, ქვეყანაში არსებული საპროტესტო განწყობა „აზერბაიჯანული გაზაფხულის“ დასაწყისად შერაცხონ, მსოფლიოს ყურადღება მიიქციონ და დემოკრატიული ძალების მხარდაჭერა თუ სოლიდარობა მოიპოვონ, ჯერჯერობით წარუმატებელია.

ამის მიზეზი გარკვეულწილად გახლავთ ის, რომ მზარდი საპროტესტო მუხტის მიუხედავად, გადაჭარბებული და გაზვიადებულია აზერბაიჯანელ ოპოზიციონერ პოლიტიკოსთა მოსაზრება ქვეყანაში „არაბული გაზაფხულის“ მუხტის შეღწევის შესახებ. არ არსებობს მძლავრი, ფართომასშტაბიანი და უწყვეტი საპროტესტო საპროტესტო ტალღა, რომლის მიზანიც იქნება რეჟიმის შეცვლა და ქვეყანაში ახალი სოციო-პოლიტიკური ვითარების დამყარება. თუმცა აზერბაიჯანში ბოლო თვეების განმავლობაში გამართულ საპროტესტო აქციებს რამდენიმე მსგავსი ელემენტი მართლაც აკავშირებს ახლო აღმოსავლეთში მიმდინარე მოვლენებთან. განსაკუთრებით შეიძლება გაეფხვათ ხაზი საპროტესტო გამოსვლების ორგანიზების საკითხებში სოციალური ქსელების როლს. ასევე თვალშისაცემია სამოქალაქო საზოგადოების მხრიდან სოციალური თემების წინ წამოწევა და რაც მთავარია, ამ პროცესებში აქტიურად არის ჩართული ახალგაზრდობა, რომელთა ნაწილს განათლება დასავლეთში აქვს მიღებული და ვერ ეგუება ქვეყანაში გამეფებულ ელიტურ კორუფციას, შერჩევით სამართალს, მდიდრებსა და ღარიბებს შორის სულ უფრო მზარდ უთანასწორობას, ნეპოტიზმს, მილიტარისტულ რიტორიკას და ა.შ.

საპრეზიდენტო არჩევნების წინ, ვითარების დაძაბვის შემთხვევაში, შესაძლოა მართლაც გაიზარდოს აზერბაიჯანში „არაბული გაზაფხულის“ ტალღის შეღწევის ალბათობა და კარგი იქნება, თუკი ამას მმართველ წრეებშიც მიაქცევენ ყურადღებას, რადგანაც „არაბული გაზაფხულის“ მაგალითით თუ ვიმსჯელებთ,

ფოტო: ალანოზ მუსაბაზაძე

ბაქოს ცენტრში „შადრეენის მოედანზე“ ასობით ადამიანი ქვეყანაში ჯარისკაცების წამების წინააღმდეგ პროტესტის გამოსახატად შეიკრიბა. ისინი პრეზიდენტ ილჰამ ალიევის მიმართავდნენ და სკანდირებდნენ: „შენწყვიტეთ ჩვენი ჯარისკაცების დახოცვა!“, „აუხსენით ეს ჩვენს უმალეს მთავარსარდალს!“ ისინი თავდაცვის მინისტრის გადადგომასაც მოითხოვდნენ, ბაქო, 10 მარტი 2013

სწორედ ის რეჟიმები დაემხო, რომლებმაც უკმაყოფილო მოსახლეობის დიდ ნაწილთან კომპრომისებზე წასვლა არ ისურვეს და საზოგადოების საპროტესტო განწყობას რეპრესიებითა და ძალადობით უპასუხეს. ხოლო იმ რეჟიმებმა, რომლებმაც მზარდი უკმაყოფილების განეიტრალების კომპრომისულ სტრატეგიაზე გააკეთეს აქცენტი, რეფორმების გატარების დაწყებით შეინარჩუნეს ძალაუფლება. სამწუხაროდ, ბაქოში ამ გამოცდილებას არ იზიარებენ და ალიევი რეფორმების ნაცვლად ხისტი მეთოდებით უპირისპირდება საკუთარი მოსახლეობის უკმაყოფილო ნაწილს.

საპროტესტო ტალღის ზრდის პარალელურად გაიზარდა ხელისუფლების მხრიდან ზეწოლა მედიაზე. მართალია, ოპოზიციური მედიასაშუალებები რეჟიმის კეთილგანწყობით არასდროს სარგებლობდნენ, მაგრამ უკანასკნელი ერთი წლის განმავლობაში ისინი განსაკუთრებულად რთულ მდგომარეობაში აღმოჩნდნენ. დამოუკიდებელ მედიასთან ბრძოლის სტრატეგიაში კი ფინანსური ჯარიმებს წამყვანი ადგილი უჭირავს. მაგალითად, ოპოზიციურმა გაზეთმა „Yeni Musavat“-მა 2012 წელს ჯარიმის სახით 3 მილიონი მანათი გა-

■ კიდევ ერთი თავისებურება გახლავთ ის, რომ გასული წლებისგან განსხვავებით, საპროტესტო გამოსვლებმა აშკარად სოციალური ხასიითი შეიძინა და მასში სხვადასხვა საზოგადოებრივი ჯგუფი ჩაერთო.

დაიხადა. ამგვარ ფინანსურ წნეხს დამოუკიდებელი ბეჭდვითი მედიის ბევრმა წარმომადგენელმა ვერ გაუძლო და დაიხურა, რაც ქვეყნის მედია გარემოს კატასტროფულ მდგომარეობაში აყენებს. სწორედ ამიტომაც Reporters Without Borders-ის მიერ პრესის თავისუფლების მხრივ დალაგებულ 179 ქვეყანაში აზერბაიჯანს 156-ე ადგილი უჭირავს.

ხელისუფლების მხრიდან მედიის გაკონტროლების პირობებში, აზერბაიჯანში საზოგადოების ოპოზიციურად განწყობილი ნაწილისთვის ინფორმაციული ბრძოლის ერთადერთ რეალურ საშუალებად სოციალური ქსელები რჩება. სწორედ მათი გამოყენებით ხდება არამართო ინფორმაციის გავრცელება, არამედ მხარდამჭერების მობილიზება და საპროტესტო აქციების ორგანიზება. შესაბამისად, ინტერნეტი და სოციალური ქსელები ხელისუფლებისთვის მთავარ საფრთხედ იქცა და ეს გამოწვევა განსაკუთრებულ მნიშვნელობას წინასაარჩევნოდ შეიძენს. თუკი 2008 წლის საპრეზიდენტო არჩევნების მედიის გაკონტროლებით ალიევი იოლად მოახერხა მისთვის სასურველი საინფორმაციო გარემოს შექმნა, ეს 2013 წელს გაცილებით რთული იქნება. ■

იოტა iOS-ისთვის

ლიბერალი - ახლდ შკვე თქვენს iPhone, iPad დე iPod Touch-ზე

იკითხე ყველაგან!

იკითხე კომფორტულად!

www.lit.ge

იოტა iOS-ისთვის საშუალებას გაძლევთ მარტივად იკითხოთ lit.ge-ს ნიშნები დე პერიოდობა თქვენს iPhone, iPad დე iPod Touch-ზე

კალიკანოის გადმოსანერად, თქვენი მონეყოლოგიდან iTunes-ზე მოძებნეთ „IOTA READER“

ონახია იბელების სასაფლაო

ზუგდიდში, ონარიის დასახლებაში 100-ზე მეტი ოჯახი უკიდურესი სიღატაკის ზღვარზე ცხოვრობს. ერთ დროს ჩაის ფაბრიკის მუშებისთვის აშენებული სახლები დღეს უიმედობის თავშესაფარია.

ავტორი, ფოტო: მალხაზ ქკაღუა

ნახევარსაუკუნეზე მეტი ხნის წინ აშენებული კორპუსების უმრავლესობა ავარიულია, მათი რეაბილიტაცია შეუძლებელია.

დამტვერილ ქუჩებში მიჯრით აშენებული ხის ძველი სახლებიდან რამდენიმე წყვილი თვალი ერთდროულად გვიყურებს. ინტერესით გვათვალიერებენ გამვლელებიც – როგორც ჩანს, აქ სტუმრებს დიდად შეჩვეულები არ არიან. არადა, კომპაქტური დასახლების ცენტრი ონარიაში ზუგდიდის ცენტრალური მოედნიდან სულ ოთხიოდ კილომეტრი, სოფელ ჭითაწყარში მდებარეობს.

ონარიის დასახლება 1992-1993 წლების საომარი მოქმედებების შემდეგ ათეულობით დევნილი და ამდენივე ადგილობრივი სოციალურად დაუცველი ოჯახის თავშესაფარი გახდა. საბჭოთა დროს სახელდახელოდ ჩაის ფაბრიკის მუშებისთვის აშენებულ 31 საცხოვრებელ კორპუსს შორის ქუჩებს სახელები ჰქვია, მაგრამ აქაურობას ერთი სახელი აქვს – უკიდურესი სიღატაკე.

კიდევ რამდენიმე ნაბიჯი და დანომრილი სახლებიც გამოჩნდა.

„სახლები მე დავნომრე, მუშაობა ასე უფრო გამიაღვივდა, აღვწერეთ საცხოვრებლები და დავდიოდით აქაურების პრობლემების გამოსაკვლევად“, – ამბობს არჩილი, რომელსაც რამდენიმე გამვლელი ცნობს და ხელსაც ართმევს. არჩილ თოდუა, ჩემი მეგობარი, 2011 წელს ჩეხური ორგანიზაციის PIN (People in Need) პროექტის ფარგლებში სოციალური ჯგუფის ხელმძღვანელად მუშაობდა და ადგილობრივების პრობლემები შეისწავლა.

ნახევრადმონგრეულ ღობეზე გადავდივართ, არჩილს საგანგებოდ იმ ლელესთან მივყავართ, რომელიც ონარიის დასახლების მკვიდრთა ერთ-ერთი მთავარი პრობლემაა. ლელეს, დასახლებიდან ათიოდ მეტრში, შინაგან საქმეთა სამინისტროს სამეგრელო-ზემო სვანეთის მთავარი სამმართველოს შენობიდან საკანალიზაციო მილი უერთდება. ანტისანიტარიამ აქაურებს ჭები დაუბინძურა, რაც ტიფისა და სხვა დაავადებების მიზეზი არაერთხელ გამხდარა. სწეულებათა შორის აქაურთა შორის საჭმლის მომწოდებელი სისტემის, კარდიოლოგიური, რევმატიული დაავადებები და ფსიქიკური აშლილობა ჭარბობს.

„სამმართველომ გვითხრა, რომ კანალიზაციის საკითხი მათ არ ეხებოდათ. გამოსავალი იმაში ვიპოვეთ, რომ პროექტის ფარგლებში დასახლებაში სამი ჭა გავთხარეთ, ამ ჭებში წყალი არ ბინძურდება“, – ამბობს

ონარიის დასახლება შინაგან საქმეთა სამინისტროს სამეგრელო-ზემო სვანეთის სამმართველოს შენობას ესაზღვრება. სამმართველოდან საკანალიზაციო მილი აქ შესახლებულების არაერთი ავადმყოფობის მიზეზი ხშირად გამხდარა.

ლუკა და „ჭრელა“ რძეს ყოველდღიურად იყოფენ. ჯღარკავენს ძროხა და ორიოდ თვის ხბო ნათესავენმა აჩუქეს.

არჩილი. თუმცა, პრობლემა ამით არ მოგვარებულა: ონარიელების უმრავლესობას ამ წებიდან წყლის ამოსაქაჩი ტუმბოს შესაძენი თანხა არ აქვს. წყალს ისევ ხელით ეზიდებიან.

აქ ქარისა და წვიმისაც ეშინიათ. ძველი სახურავებიდან წყალი ბევრგან ჟონავს, კედლები დაბზარულია. ნახევარ საუკუნეზე მეტი ხნის წინ აშენებული კორპუსების რეაბილიტაცია პრაქტიკულად შეუძლებელია.

„დილაობით რომ ვგვი, ლამის კილოგრამობით გამაქვს ბათქაში და მტვერი. მეუბნებოდა სამინისტრო, გადაგიყვანთ სხვა ადგილასო, მაგრამ იმ სოფელში რა გავაკეთო, მინა იქ არ იქნება და სამსახური, აქ კიდევ ქალაქთან ახლოს მაინც ვარ“, – ამბობს 58 წლის გალიდან დევნილი ნაზი თაკალანძე.

2011 წელს PIN-მა ონარიის დასახლებაზე სოციალური მდგომარეობის ანალიზი გამოაქვეყნა. დოკუმენტში, რომლის ავტორი არჩილ თოდუაა, საყოფაცხოვრებო და ინსტიტუციურ საჭიროებებთან ერთად, პროსტიტუციის პრობლემაზეც არის საუბარი.

„სიღარიბის მაღალი დონე და ნულოვანი შემოსავლები აქ მცხოვრებთა გარკვეულ ნაწილს (ქალებს) იძულებულს ხდის, ჩაებან პროსტიტუციაში. ონარიაში მცხოვრებ კომერციული სექსით დაკავებულ ქალბატონთა ზუსტი რაოდენობის დადგენა, რიგი ობიექტური მიზეზების გამო, ვერ შევძელით, თუმცა რამდენიმე ბენეფიციართან თუ რესპონდენტთან პირადი საუბრისას დადგინდა კომერციულ სექსმუშაკთა სავარაუდო ოდენობა და ეს რიცხვი დაახლოებით ოცს უტოლდება. ონარიის დასახლებაში პროსტიტუციის მაჩვენებელი, საკმაოდ მაღალია, და ამიტომ სექსუალური გზით გადამდებ დაავადებებით დაავადებულ პირთა რაოდენობაც დიდია“, – ვკითხულობთ კვლევაში. სამწუხაროდ, პროსტიტუციაში ჩაბმულ პირებთან და მათ ახლობლებთან არც სოციალური სამსახურის წარმომადგენლები და არც ფსიქოლოგები არ დადიან.

ფსიქოლოგის აუცილებლობაზე საუბრობს ონარიის საშუალო სკოლის დირექტორი სოფიო ავალიანი. სკოლაში სულ 125 მოსწავლე სწავლობს, მათგან 87 სოციალურ დაუცველი ოჯახებიდან არის. დირექტორი ამბობს, რომ წელს მხოლოდ ამ კატეგორიის მოსწავლეებმა მიიღეს სახელმძღვანელოები, 2011 წელს კი არასამთავრობო სექტორის დახმა-

რებით წიგნები და სხვა სასკოლო ნივთები ყველამ მიიღო.

„უმრავლესობა ისეთი ტრავმირებული ოჯახებიდან არის, რომ აუცილებელია მათთან დამატებით მუშაობა... ხშირად ფეხსაცმელიც კი არ აქვთ, რომ სკოლაში იარონ. ვეხმარებით, როგორც ხელი მიგვიწვდება – ხან ტანსაცმლით, ხან საკვებით“, – ამბობს სოფიო ავალიანი.

წითელი ჯვრის საერთაშორისო კომიტეტმა რამდენიმე წლის წინ სკოლასთან საერთო სააბაზანო ააშენა, ზოგადად კი ცხელი წყალი და შხაპი აქაურებისთვის ფუფუნებაა. წითელი ჯვრის საერთაშორისო კომიტეტის ზუგდიდის ოფისის ხელმძღვანელის თანაშემწე ინგა შონია ამბობს, რომ საერთო სააბაზანოები ზუგდიდში რამდენიმე ადგილას აშენდა, თუმცა ამ დროისთვის ონარიის კომპაქტურ დასახლებაში კომიტეტი არცერთ პროექტს არ ახორციელებს.

„მკვადრი მკვადარს რომ აეკიდება, ისე ვართ მე და ჩემი და. ძმისშვილები ზუგდიდში არ არიან, ხშირად კი ჩამოდიან, მაგრამ საკუთარი ოჯახები ჰყავთ და მაინც ვერ იცლიან ჩვენთვის, ხოდა, გადის დრო მოგონებებით და კარგის მოლოდინით. ჩვენ უკვე ისეთი ასაკისანი ვართ, რომ მომავალზე კი არა საფლავზე უნდა ვფიქრობდეთ, მაგრამ არ მინდა, რომ ჩვენი იმედები დასამარდეს“, – ამბობს ფაფალა ქარდავა. არც დას აქვს ნაკლებ უჩვეულო სახელი – ფაფალა და ფუფულა ონარიის დასახლებაში ყველამ იცის – დანგრევის პირამდე მისულ სახლში სტუმრებს ცხელი ჩაი და გულირიფშზე მოგონებები ელით.

ლუკას აფხაზეთი არ უნახავს, მაგრამ უფროსი მეზობლების საუბარს ყურადღებით უსმენს. პირველ კლასშია, სწავლასთან ერთად მისი ერთ-ერთი მთავარი საზრუნავი „ჭრელაა“, ხან წყალს დაუსხამს, ხანაც მასთან ერთად დარბის ეზოში. ლუკა თავისი ხბოთი ბავშვობაში წაკითხული ერთი მოთხრობის ილუსტრაციას მაგონებს.

სახლი, სადაც ლუკა ცხოვრობს, გზის პირზეა, მოპირდაპირე მხარეს კი ჩაის პლანტაციაა, რომელსაც თითქმის 25 წელია, მკერფავის ხელი არ მიკარებია. შესახლების შემდეგ დევნილმა და სიღარიბის ზღვარს ქვევით მყოფმა ადგილობრივმა ოჯახებმა პლანტაციები ისე მოაწესრიგეს, რომ იქ სიმინდის მოყვანა დაიწყეს, თუმცა არცერთ

■ „უმრავლესობა ისეთი ტრავმირებული ოჯახებიდან არის, რომ აუცილებელია მათთან დამატებით მუშაობა... ხშირად ფეხსაცმელიც კი არ აქვთ, რომ სკოლაში იარონ. ვეხმარებით, როგორც ხელი მიგვიწვდება – ხან ტანსაცმლით, ხან საკვებით“, – ამბობს სოფიო ავალიანი.

მათგანს მინა საკუთრებაში არ გადასცემია. ახლა ეს მიწები ერთ-ერთი იტალიური კომპანიის საკუთრებაა, რომელმაც ათეულობით ჰექტარზე თხილი გააშენა და მოსავლის ექსპორტს ეწევა.

2013 წლიდან პრობლემა დევნილთა მიერ 100 კვ/სთ მოხმარებული ელექტროენერჯის გადასახადიც. ონარიაში გვითხრეს, რომ დევნილთა და განსახლების სამინისტროს ეს თანხა ჯერ არ გადაურიცხავს. სამინისტროს აჭარისა და სამეგრელო-ზემო სვანეთის ტერიტორიული ორგანოს უფროსი ირაკლი ქოჩუა გვეუბნება, რომ შეფერხება ტექნიკური ხასიათისაა.

„მოლაპარაკებები მიმდინარეობს სამინისტროსა და „ენერგოპროს“ შორის. როგორც კი პროცესი დასრულდება, თანხაც დაირიცხება. დარწმუნებით შემიძლია გითხრათ, რომ ონარიაში დევნილებს ელექტროენერჯისთან დაკავშირებით პრობლემა არ ექნებათ“, – ამბობს ირაკლი ქოჩუა. მისგანვე ვიგებთ, რომ ონარიის ძველი სახლების რეაბილიტაცია შეუძლებელია და 167 დევნილს ეტაპობრივად გადაიყვანენ ზუგდიდში, თბილისის ქუჩაზე მშენებარე კორპუსებში. ამ ეტაპისთვის ზუგდიდში ასეთი 8 კორპუსის აშენებაა გადანიშნული, იქ ბინას 280 დევნილი ოჯახი დაიდებს, თუმცა ეს დროში საკმაოდ გაწელილი პროცესია, ადგილზე ჯერ მხოლოდ საძირკველია ჩაყრილი. რაც შეეხება ადგილობრივ მოსახლეობას, რომლებიც ონარიაში უსახლკაროების გამო შესახლდნენ, მუნიციპალიტეტს მათთან დაკავშირებით კონკრეტული გეგმა არ აქვს, არც 2013 წლის ადგილობრივი ბიუჯეტშია რაიმე თანხა გამოყოფილი მათ დასახმარებლად.

„თქვენ იცით, რომ საკმაოდ მწირი ბიუჯეტი გვაქვს: ერთადერთი, რაც შეგვიძლია გავაკეთოთ, ეს ჭების გათხრაა. ასევე მომართვის შემთხვევაში, შესაძლებელია მოქალაქეებს შესაბამის სამინისტროებთან ვუშუამდგომლოთ“, – ამბობს ზუგდიდის მუნიციპალიტეტის გამგებლის მოადგილის მოვალეობის შემსრულებელი გიორგი თოდუა.

იტალიური კომპანიის თხილის პლანტაციებიდან უკან დასახლებაში ვბრუნდებით. სახლებიდან იმავე მზერას ვამჩნევთ, როგორც შემოსვლის დროს, – როგორც ჩანს, აქ სტუმრებს დიდად შეჩვეულები არ არიან. **ა**

ონარიაში სასმელ წყალს ხელით ეზიდებიან. გარდა იმისა, რომ შენობებში წყლის მილები შეყვანილი არ არის, საგანგებოდ დასახლებისთვის გათხრილი ჭების ნაწილში წყალი სასმელად უვარგისია.

ფაფალა და ფუფულა ქარდავები მიწის მცირე მონაკვეთზე ბოსტანს უვლიან, მშობლიური გულრიფშის მსგავსად, ონარიაშიც თხილის რამდენიმე ნერგიც დარგეს.

კარნახის შუაგულში მდებარე წყლის ერთადერთი წყარო.

ფოტოკორესპონდაჟი

პარნასი

თემო ბარძიმაშვილი

კარნახის ეკლესიისკენ გადახვევის-თანავე გლუვი და გარემონტებული გზა უეცრად მთავრდება და ბოლო 200 მეტრის გავლა მანქანას თოვლჭყაპისგან ატალახებული სოფლის ქუჩით უწევს. ეკლესიის ეზოში უკვე რამდენიმე ათეული კაცი ჯგუფებადაა შეკრებილი: ერთ ჯგუფს იქვე ქვებზე პატარა სუფრა გაუშლია თოვლში, ვიღაცები არყის ჭიქით ხელში სადღეგრძელოს ამბობენ. დანარჩენები საუბარში არიან გართულნი. უფრო მეტი ხალხი კი ეკლესიის შიგნითაა შესული საყოველთაო ნათლობაზე დასასწრებად.

კარნახელს თავისი მღვდელი არ ჰყავთ, და სულ ორიოდე წლის წინ სოფლის ეკლესიაში წირვა თითქმის არ ტარდებოდა. ბოლო რამდენიმე თვის განმავლობაში კი აქ ახალქალაქიდან ახალგაზრდა მღვდელმა ტიგრან მხიტარიანმა

დაიწყო ჩამოსვლა. თვეში რამდენჯერმე მამა ტიგრანი კარნახში წირვა-ლოცვის ატარებდა, ბოლოს კი გადაწყვიტა ადგილობრივების საყოველთაო ნათლობა გაემართა.

13 თებერვალს კარნახის ეკლესიაში მოსანათლად 40-იოდე სრულიად განსხვავებული ასაკის თანასოფელი ელოდებოდა ნათლობის დაწყებას. აქ იყვნენ ჩვილი ბავშვები და 50-ს გადაცილებული მამაკაცები, გათხოვილი ქალები და მოზარდები.

კარნახელი ნაირი კობალიანი დღეს აქ თავისი მოზარდი ვაჟის ნათლობას ესწრება. ნაირი ამბობს, რომ ამ ბოლო რამდენიმე წლის განმავლობაში კარნახი ცოტა გამოცოცხლდა და ის უკვე ადრინდელად მიგდებული სოფელი აღარაა. „ოცი წელია კარნახი ჩიხი იყო, ჩვენთან არავინ ჩამოდიოდა, აქედან კი

ახალქალაქამდე 3 საათზე მეტს ვანდომებდით ჩასვლას“, – ამბობს კობალიანი.

2010 წელს Millenium Challenge-ის ფარგლებში გარემონტდა ახალქალაქიდან კარნახში მიმავალი გზა და სოფლის მახლობლად ორი ახალი პროექტი დაიწყო: ბაქო-თბილისი-ყარსის რკინიგზის სადგური და თურქეთის საზღვრის საბაჟოს შენობა.

კარნახში უმუშევრობა ჩვეულებრივი ამბავია. ყოველ გაზაფხულს სოფლიდან ბევრი მამაკაცი საზღვარგარეთ, ძირითადად რუსეთში სეზონური სამუშაოების საძებნად მიდის. ამიტომ ფართომასშტაბიანი მშენებლობების დაწყებას იმედის თვალთ უყურებდნენ.

ნაირი კობალიანი ბოლო ორი წელი ორივე პროექტის მშენებლობაზე იყო დასაქმებული. ის ამბობს, რომ პირველ წელს სამუშაოების შემსრულებელი

ზამთარი კარნახში ქორწილების სეზონია, რადგან საზღვარგარეთ სეზონური სამუშაოებზე გასული მამაკაცები შინ სწორედ ამ დროს ბრუნდებიან.

კომპანიები რეგულარულად იხდიდნენ ხელფასს. მაგრამ 2012 წლის ზაფხულის ბოლოდან მოყოლებული მშენებლობაზე დასაქმებულ თითქმის არც ერთ კარნახელს არ აუღია ხელფასი. ბოლოს მან და მისმა თანასოფლელებმა სასამართლო სარჩელი შეიტანეს ქართული კომპანია „შპს ინჟინერი“-ს წინააღმდეგ.

ამ ინციდენტის და მიუხედავად ნაირი დიდ იმედებს ამყარებს რკინიგზის და თურქეთთან საზღვრის გახსნაზე. პირველის შემთხვევაში ის ამბობს, რომ რკინიგზით კარტოფილის და ხორცის თბილისში ჩაიტანა გაცილებით იაფი დაუჯდება და მომგებიანიც იქნება. თურქეთში კი მას ისევე სეზონური სამუშაოების მოძებნის იმედი აქვს. „რაც თურქეთთან ადრე მოხდა, ეს უკვე ისტორიაა,“ – ამბობს ის. „ახლა კი თავი სხვანაირ ცხოვრებას უნდა გავართვათ.“

მამა ტიგრანი კარნახის ეკლესიაში საყოველთაო ნათლობის წინ ქადაგებს.

კარანახის სკოლის მოსწავლეები გაკვეთილების შემდეგ.

ნაირი კობალიანი საქონლის მოვლის დროს.

სასტუმრო „ოქროს საწმისს“ დამსვენებლებზე მეტად წინა ხელისუფლების წარმომადგენელთა ვიზიტები ასსოვთ. სამთავრობო სტრუქტურები ტრენინგ-სემინარებს საგანგებოდ ამ სასტუმროში მართავდნენ ხოლმე.

საზოგადოებრივი მაუწყებლის თანამშრომლების შეხვედრა
სამეურვეო საბჭოსთან, მარტი 2013

სამეურვეო საბჭოს წევრი,
ემზარ გოგუაძე, მარტი 2013

ჩემი მეუღლეები

ქეთი სადღობელაშვილი

ამბავი იყო ასეთი: საზოგადოებრივი მაუწყებლის ახალმა გენერალურმა დირექტორმა გიორგი ბარათაშვილმა განახლებულ სტრუქტურაში საინფორმაციო-პოლიტიკური პროგრამების დეპარტამენტი გააუქმა და მის ხელმძღვანელს, გაზრდილი ხელფასით, მრჩევლობა შესთავაზა. ხათუნა ბერძენიშვილი არა მარტო „მომბეც“ აზანზარებდა პირველ არხზე, არამედ დირექტორ – თავმჯდომარეებსაც. გავლენიანი მფარველების წყალობით ყველაფრის უფლებას აძლევდა თავს და ისე იქცეოდა, როგორც საჭიროდ თვლიდა, – ასე ამბობენ.

მაცურებლები რასაც ვხედავდით, ის იყო, რომ „მომბეც“ იმ საინფორმაციო სივრცეში ტივტივებდა, სადაც ნაცმოდრაობა ლივლივებდა. ერთსაათიანი საინფორმაციო გამოსვებები საათნახევარზე მეტხანს იყო ეთერში და მთლიანად ანგრევდა მაუწყებლის ბაღეს, რომელიც, წესით და რიგით, ყველა ტელევიზიისთვის კონსტიტუციაა. „მოამბისა“ და პოლიტიკური თოქ-შოუების გარდა, ყველა სხვა გადაცემა გერივით გამოიყურებოდა მაუწყებლის ეთერში. მოკლედ, ბერძენიშვილმა არ მიიღო შეთავაზება და „მომბის“ ეთერში

ბრიფინგი გამართა – არიქაა, ახალი პოლიტიკური ძალა ცდილობს მაუწყებლის ხელში ჩაგდებას და ამიტომ მომამორეს „მომბეცს“. გიორგი ბარათაშვილის სახელი ყველა ბრუნვაში ატრიალა, კრიმინალშიც დაადანაშაულა და მაუწყებლის სამეურვეო საბჭოს მოუწოდა, საგანგებო სხდომა მოენვიათ. ბერძენიშვილს დამორჩილებულმა საბჭომ, რომლის ფუნქციებშიც საკადრო ცვლილებები არანაირად არ შედის, საკითხის განხილვა დაიწყო – სხდომის ჩანაწერი უმძიმეს შთაბეჭდილებას ტოვებს – მაფიის ბოსი ხელქვეითებს რომ მოძღვრავს, ისე მოძღვრავდა ბერძენიშვილი გაყურსული საბჭოს წევრებს. მათ კითხვების გარეშე მოუსმინეს ბერძენიშვილს, „სკაიპით“ ჩართეს ევროპის მაუწყებელთა კავშირის კონფერენციაზე მივლინებული ბარათაშვილი, რომელმაც მივლინება შეწყვიტა და ტრაპზე რომ ავიდა, დასკვნაც დაიდო – სამეურვეო საბჭოს მიერ ორი თვის წინ არჩეული დირექტორი ჰაერში მოიხსნა.

ამ ამბავმა საზოგადოებრივ მაუწყებელში გაზარდა პროტესტი, რომელიც ჯერ კიდევ 2012 წლის დეკემბერში გაჩნდა, როდესაც სამეურვეო საბჭომ მართვის კრიზისის მიზეზით გია ჭანტუ-

სამეურვეო საბჭოს თავმჯდომარე, ლევან გახელიძე, მარტი 2013

რია, უკვე მეორე დირექტორი (ლევან ყუბანიშვილის შემდეგ) ვადაზე ადრე გაუშვა და ახალი დირექტორის ასარჩევად მოემზადა – საბჭოს არაკომპეტენტურობა ცხადი გახდა. თანამშრომელთა საინიციატივო ჯგუფმა საბჭოს პასუხისმგებლობის საკითხი მაშინაც დააყენა და პარლამენტს სამეურვეო საბჭოს თავმჯდომარისგან რიგგარეშე ანგარიშის ჩაბარება სთხოვა. საბჭოს მიერ არჩეული მესამე დირექტორის 2 თვეში მოხსნა კი უკვე კრიტიკული ზღვარი აღმოჩნდა. თანამშრომელთა უმრავლესობამ მოითხოვა სამეურვეო საბჭოს წევრებთან შეხვედრა და მათი არგუმენტების მოსმენა. ეს შეხვედრაც შედგა.

ემოციური ექიმი

„მე არც მედიასპეციალისტი ვარ და არც მედიკოსი ჩახედული ადამიანი, მედიცინის სფეროდან ვარ. მაუწყებელში რაც ხდება, იმაზე ჩემი შეხედულებები, შეგრძნებები და მოტივაციები შეიძლება სხვებისგან განსხვავებული აღმოჩნდეს. მე ძალიან დიდ მნიშვნელობას ვანიჭებ ადამიანურ ურთიერთობებს, რაც არის მეგობრობა, რასაც ქვია ზნეობა და მორალი, რაც მე გამაჩნია პირადად და ყველა ჩემს შეფასებას და გადაწყვეტილებას აქედან ვაკეთებ, ჩემთვის შოკისმომგვრელი იყო მეგობრებს შორის ასეთი დაპირისპირება, თურმე ეს ორი ადამიანი ყოფილა საოცრად ახლო მეგობრები, თუ ნათესაობას თავს დავანებებთ. ერთადერთი რაც ადამიანებს გადაკიდებს და მტრებად აქცევს, ეს არის პოლიტიკა. (დარბაზი

■ **მაუწყებლის თანამშრომელთა უმრავლესობამ კი სამეურვეო საბჭოს უნდობლობა გამოუცხადა და პარლამენტს, რომლის წინაშეცაა ანგარიშვალდებული სამეურვეო საბჭო, თხოვნით მიმართა, სამართლებრივ ჩარჩოში განეხილა საკითხი - თანამშრომელთა უმრავლესობის მხრიდან სამეურვეო საბჭოს მიმართ უნდობლობის გამოცხადების შესახებ.**

ტაშს უკრავს, მეურვე იბნევა) ჩემთვის ნათელი გახდა, რომ ორ მოდავე მხარეს შორის ჰიპოტეტიურად რომ ნარმოვიდგინოთ, ერთი მხარე არის პოლიტიკური უმცირესობის ნარმომადგენელი, მეორე – უმრავლესობის“.

პირველად ვნახე ამ შეხვედრაზე და რადგან არ ვიცოდი, ვინ იყო, სხვა სახელით მივმართე (არადა, 2010 წლიდან გემურვეობს თურმე ეს ემოციური ექიმი, ავთანდილ ანთიძე)

– ბატონო გოგი, რატომ გინდოდათ გამხდარიყავით საზოგადოებრივი მაუწყებლის სამეურვეო საბჭოს წევრი, რა მოტივაცია გამოძრავებდათ?

ხანგრძლივი პაუზის შემდეგ წყნით გვიპასუხა – რატომ, რა, არ შეიძლება?! მედიაკომპეტენციაში ვერ შეგედარებით, მაგრამ..

ასე დაუჭირა მხარი ბატონმა ავთანდილ ანთიძემ გენერალური დირექტორის გადაყენებას.

ამ შეხვედრაზე საბჭოს მხოლოდ 6 წევრი მოვიდა და თანამშრომელთა მოთხოვნას – გადაეხედა და შეეცვალა უკანონო გადაწყვეტილება (საბჭოს შემადგენლობის 1/3, ანუ 10 ხმა იყო საჭირო დირექტორის გადაყენებისთვის, არადა ხმა 9 წევრმა მისცა) ორი დღის შემდეგ საბჭომ იმით უპასუხა, რომ გადაწყვეტილება ძალაში დატოვა. უკვე ყოფილმა გენერალურმა დირექტორმა სასამართლოში შეიტანა სარჩელი.

მაუწყებლის თანამშრომელთა უმრავლესობამ კი სამეურვეო საბჭოს უნდობლობა გამოუცხადა და პარლამენტს, რომლის წინაშეცაა ანგარიშ-

ვალდებული სამეურვეო საბჭო, თხოვნით მიმართა, სამართლებრივ ჩარჩოში განეხილა საკითხი – თანამშრომელთა უმრავლესობის მხრიდან სამეურვეო საბჭოს მიმართ უნდობლობის გამოცხადების შესახებ.

ემზარის მზერა

როგორც გაირკვა, 2009 წლიდან გვემეურვეობს ემზარ გოგუაძე. ის აღმოსავლეთმცოდნე ყოფილა, მაგრამ მაუწყებლის თანამშრომლებთან სასაუბროდ რატომღაც დასავლელი ფოლკლენის სული შეანუხა. მეგობრობის თემაზე მანამ ისაუბრა, სანამ არ შეახსენეს, რომ ლირიკული ნიაღვრები იმ წუთებში არავის აინტერესებდა. გრძელი მონოლოგის დასასრულს გაგვიმხილა, რომ გიორგი ბარათაშვილისთვის არც არჩევისას დაუჭერია მხარი და არც გადაყენებისას. როცა შეხვედრა დამთავრდა, ემზარმა აღელვებულ თანამშრომლებს კეთილგანწყობა დაუდასტურა, მეგობრობისა და ერთად ყოფნის საყოველთაო სიკეთეზე ისაუბრა და ამ განწყობით მეორე დღესაც ვიხილეთ ფოიესა თუ ოთახებში შინაურულად მოარული. რა უნდა ადამიანის კეთილგანწყობის მოპოვებას – ჩავთვალეთ, რომ ემზარი „ჩვენთანაა“. რა ვიცი, ასე გვარწმუნებდა.

მეორე დღეს, საინიციატივო ჯგუფი ქუთაისში წავიდა, განათლების, მეცნიერებისა და კულტურის კომიტეტში მაუწყებლის შესახებ კანონში შესატანი ცვლილებების ინიცირება იყო დაგეგმილი. ცვლილებების კანონპროექტზე მომუშავე ჯგუფს მაუწყებლის საინიციატივო ჯგუფი რამდენჯერმე შეხვდა საკმაოდ მწვავე დებატების ფორმატში. მათ ჩვენი წინადადებები და მოსაზრებები გავაცანით – არ ვეთანხმებოდით სამეურვეო საბჭოს კოტირების საკითხს, სამეურვეო საბჭოს წევრების შერჩევის კრიტერიუმების საკითხი ბუნდოვნად გვეჩვენებოდა. ვთვლიდით, რომ იმ პრაქტიკის გათვალისწინებით, როცა მაუწყებლის სამეურვეო საბჭომ სამი დირექტორი გაუშვა ვადაზე ადრე, მართვის კრიზისის საბაბით და თვითონ პასუხისმგებლობა არ გაიზიარა, საბჭოს პასუხისმგებლობის საკითხი მეტად უნდა განსაზღვრულიყო. ასევე უნდა გააქტიურებულიყო და დაფინანსების წყარო გასჩენოდა მაუწყებლის საზოგადოებრივ საბჭოებს, რომლებიც დღემდე უმოქმედოა. კიდევ იყო რამდენიმე საკითხი, რომელთა განხილვა შორს წავიყვანს. ჩვენი მოსაზრებების და წინადადებების ნაწილი გაითვალისწინა ცვლილებების კანონპროექტზე მომუშავე ჯგუფმა (განსაკუთრებული მადლობა თამუნა კორძიას). სწორედ ამ ჯგუფთან ერთად მიგვიწვიეს საქართველოს

პარლამენტში.

კომიტეტის სხდომაზე, დებატების დროს, გაილო კარი და ნაცნობი მზერა – ემზარი! საპარლამენტო უმცირესობის რომელიღაც წევრმა გამოაცხადა, რომ მაუწყებლის კანონში შესატანი ცვლილებების ალტერნატიული კანონპროექტიც არსებობს და ისიც უნდა განვიხილოთო. ალტერნატიულ კანონპროექტს ემზარ გოგუაძე მოუძლოდა. სამწუხაროდ, დაავიანდათ. დეკემბერში წარდგენილი კანონპროექტი უკვე ინიცირებული იყო. სხდომა დავტოვეთ და გვითხრეს, პარლამენტის თავმჯდომარეს უნდა შევხვედეთ და საგულდაგულო შემონგების შემდეგ ბატონ დავით უსუფაშვილის კაბინეტში შეგვიყვანეს – კანონპროექტის ავტორები, არასამთავრობო სექტორის წარმომადგენლები და მაუწყებლის საინიციატივო ჯგუფის წევრები.

შეხვედრა დაწყებული იყო, როცა კარი ჩუმად გაიღო, ფეხაკრეფით შემოვიდა ემზარ გოგუაძე და რადგან მაგიდასთან ადგილი აღარ იყო, კუთხეში, შეუმჩნევლად მიჯდა და რატომღაც სივრცეს მიაპყრო დაძაბული მზერა. მაუწყებელში მიმდინარე მოვლენებზე საუბრისას ვილაცამ თქვა – სამეურვეო საბჭოს წევრიც გვესწრებაო. შენუხდა პარლამენტის თავმჯდომარე – კუთხეში რატომ ზიხართ, აქეთ მობრძანდითო, გამოატანინა სკამი და გვერდით მოისვა. აბა, რას გვეტყვიანო? ემზარმა – აქედან ბევრი ჩემი მეგობარიაო – ისევ მეგობრობაზე დაინწყო გრძელი საუბარი, მაგრამ ბატონმა უსუფაშვილმა – გასაგებია, გასაგებიაო. ახლა მეორე მხრიდან მიაპყრო სივრცეს მზერა ემზარმა.

პარლამენტის თავმჯდომარემ – საზოგადოებრივი მაუწყებელი არც ხელისუფლებისაა, არც ოპოზიციის და არც თანამშრომლების, ის საზოგადოებას ეკუთვნის და შეუფერხებლად უნდა იმუშაოს, დანარჩენს კანონი დაარეგულირებსო. მალე დავიშალეთ. საღამოს, დავით პაიჭაძესთან დიალოგში ისევ გაივლია ემზარის ეჭვიანმა მზერამ და – ეს ხალხიო, ჩვენზე თქვა, ეტყობა, ხშირად ხვდებოდნენ პარლამენტის თავმჯდომარესო. გარიგებასა და პოლიტიკურ ზენოლანზეც ისაუბრა (ეგზომ ანგაჟირებული წამყვანიც კვერს უკრავდა). მეორე დღესაც გამოვიდა საინფორმაციოებში და ისევ იცრუა – პარლამენტის თავმჯდომარემ ასე უთხრა საინიციატივო ჯგუფის წევრებს – რაც შეიძლება ბევრი ხელმონერა შეაგროვეთ ტელევიზიაში და დანარჩენი მე ვიციო.

რალა უნდა ვთქვა საზოგადოებრივი მაუწყებლის სამეურვეო საბჭოს შესახებ. ახლაც ზურგსუკან, ემზარის მზერას ვგრძნობ. **□**

■ შენუხდა პარლამენტის თავმჯდომარე – კუთხეში რატომ ზიხართ, აქეთ მობრძანდითო, გამოატანინა სკამი და გვერდით მოისვა. აბა, რას გვეტყვიანო? ემზარმა – აქედან ბევრი ჩემი მეგობარიაო – ისევ მეგობრობაზე დაინწყო გრძელი საუბარი, მაგრამ ბატონმა უსუფაშვილმა – გასაგებია, გასაგებიაო. ახლა მეორე მხრიდან მიაპყრო სივრცეს მზერა ემზარმა.

"საზოგადოებრივი მოწყობილობა"

ირაკლი აბსანძე

ამ თემაზე როცა ვფიქრობ, ხშირად მასხენდება ხოლმე 2008 წლის აგვისტოში რუსული ტყვიით გაკანრული ჟურნალისტი თამარ ურუშაძე, რომელიც გასროლიდან დაახლოებით ერთ კვირაში საქართველოში ჩამოსულ კონდოლიზა რაისს საავადმყოფოს სანოლში დაახვედრეს. კარგად მასოვს ჟურნალისტის საგულდაგულოდ დაყენებული ვარცხნილობაც.

ძნელია იპოვო ამაზე ნათელი მაგალითი, როცა ჟურნალისტიკისა და პროპაგანდის აღრევაზე წერ. თამარ ურუშაძე, რომელიც, მგონი, გმირობისთვის ორდენითაც კი დააჯილდოვეს, გასროლიდან კონდოლიზა რაისის ჩამოსვლამდე აქტიურად მუშაობდა რეპორტაჟებზე. საავადმყოფოს ფარსში მონაწილეობაზე დასათანხმებლად, ალბათ, უთხრეს, რომ განსაცდელში მყოფ სამშობლოს ასე სჭირდება. წარმომიდგენია, რამდენი მაღალჩინოსანი იქნებოდა ჩართული ამ სცენის მომზადებაში, რამდენი არგუმენტი ექნებოდათ მზად მის დასარწმუნებლად.

მიუხედავად იმისა, დაარწმუნეს თუ თავი დაირწმუნა, ჩემთვის აბსოლუტურად ნათელია, რომ თამარ ურუშაძემ ჟურნალისტობაზე მაშინ თქვა უარი, როცა საზეიმო ვარცხნილობით ჩანვა მისთვის გამზადებულ ლოგინში. არა მგონია, კონდოლიზა რაისისთვის ნაკლებად დამაჯერებელი ყოფილიყო, თამარი მიკროფონით და შეხვეული ხელით აეროპორტში რომ დახვედროდა.

საავადმყოფოს სიყალბემ სრულიად გააუფასურა ახალგაზრდა ქალის მართლაცდა გაბედული საქციელი, როცა ის რუსული ტანკებიდან რამდენიმე მეტრში პროფესიულ მოვალეობას ასრულებდა. სიყალბეს და ტყუილს ასეთი თვისება აქვს – სიმართლის ზღვაში ერთი წვეთიც რომ შეერიოს, ტყუილის ზღვად აქცევს. ნდობის მოპოვება ძნელია, დაკარგვა – ადვილი.

ხათუნა ბერძენიშვილის საჯაროდ გამოჩენის შემდეგ უფრო გასაგები გახდა, რატომ არის „მოამბე“ ის, რაც არის. საკუთარ პროფესიონალიზმზე ინდიულების ბელადი-

ხათუნა ბერძენიშვილი

ვით მესამე პირში მოსაუბრე ქალბატონი, რომელიც საკუთარი პერსონის თავისუფალი მედიისათვის წამებულად სტილიზირებას ცდილობს, ერთ-ერთი ყველაზე ყალბი სანახაობაა, რაც ბოლო წლებში მინახავს. ანექლოტურია ვითარება, როცა ხათუნა ბერძენიშვილი მაუწყებლის სამეურვეო საბჭოს სამართლიანობის აღდგენას სთხოვს. სწორედ იმ საბჭოს, რომლის წევრები ბერძენიშვილთან შეხვედრას წლების განმავლობაში უშედეგოდ ითხოვდნენ.

საზოგადოებრივ მაუწყებელს ბევრი პრობლემა აქვს, მაგრამ ერთ-ერთ მთავარ პრობლემად თაობათა წყვეტა მიმაჩნია. ჯულიეტა ვაშაყმაძის, დავით სოკოლოვის, ციური ბაველიძისა და იმ თაობის სხვა ტელესახეების შემდეგ, საზოგადოებრივის ეთერში თითქმის აღარ ჩანან ზრდასრული, დაღვინებული ადამიანები. 90-იან წლებში „იბერივიზიიდან“ პირველი არხის საინფორმაციო გადაცემა „ქვიშის საათში“ გადმობარგებული ახალგაზრდა ენთუზიასტებიდან მაუწყებელმა ვერავისი შენარჩუნება ვერ შეძლო. ისინი სხვა ტელეკომპანიების საინფორმაციო სამსახურებში მუშაობენ. ეს ბოლო წლებში ტენდენციადაც იქცა – მაუწყებელში მიდიან გამოუცდელი ახალგაზრდები, ჟურნალისტობას კი სხვა არხებზე აგრძელებენ.

მაუწყებლის ხელმძღვანელობა ამ ტენდენციამ პრობლემას რომ ვერ ხედავს, „მოამბის“ ერთ-ერთი საინიჯო კლიპითაც ჩანს. საინფორმაციო გადაცემის დაწყებამდე არხის ეთერში ტრიალებს ხოლმე ვიდეორგოლი, სადაც ახალგაზრდა გოგონა

გვიამბობს, რომ სულ 21 წლისაა და მისთვის ძალიან საპასუხისმგებლოა „მოამბის“ წამყვანობა.

ქვეყნის მთავარი საინფორმაციო პროგრამის (როგორიც, წესით, „მოამბე“ უნდა იყოს) 21 წლის წამყვანი ნონსესია. საინფორმაციო ჟურნალისტიკაში წამყვანობა კარიერის ბოლო საფეხურია, რომლის იქეთაც, ფაქტობრივად, აღარაფერი რჩება. აბა, გაიხსენეთ, დემოკრატიის კულტურის მქონე რომელი ქვეყნის საზოგადოებრივ ტელევიზიებში გინახავთ საინფორმაციო გადაცემის 21 წლის წამყვანი? არ შეიძლება ქვეყნის მთავარ ახალ ამბებს გვიყვებოდეს ახლახან სკოლადამთავრებული ადამიანი. სრულიად გამორიცხულია გუშინდელ თინეიჯერს ამ საქმისთვის საჭირო დამაჯერებლობა ჰქონდეს.

ისევ სიყალბესთან მოვედით. რამდენიც არ უნდა გვიმეორონ პირველი არხის ეთერიდან, რომელი ავტორიტეტული ორგანიზაციის კვლევა მიიჩნევს საზოგადოებრივ მაუწყებელს ყველაზე დაბალანსებულ და მიუკერძოებელ ტელევიზიად, ვერავინ დამარწმუნებს, რომ ეს თუნდაც იქაურ თანამშრომლებს სჯერათ. არ შეიძლება თავი მიუკერძოებელ ჟურნალისტად მიგაჩნდეს და ხათუნა ბერძენიშვილის შეფობის ქვეშ მუშაობა შეძლო.

ბოლო დროს მაუწყებელში განვითარებული მოვლენები, შესაძლოა, ჩიხური მდგომარეობიდან გამოსვლიც იყოს. თუ ტელევიზიის თანამშრომლები პოლიტიკური კონიუნქტურით განპირობებული კონფლიქტის ჟურნალისტური ღირსების დაბრუნებისთვის გამოყენებას შეძლებენ, ამ ორგანიზაციას წამდვილ საზოგადოებრივ მაუწყებლად ჩამოყალიბების შანსიც გაუჩნდება. ოღონდ ამჟამინდელი ბორდის, ხათუნა ბერძენიშვილისა და 21 წლის წამყვანების, ანუ სიყალბის გარეშე.

P.S. სანამ ვინმე პლაგიატობას დამაბრალებს, ვიტყვი, რომ ბლოგის სათაურში გამოყენებული სიტყვათა შეთანხმება კოტე ყუბანიშვილს ეკუთვნის.

„საქართველოს აქვს ნატო-სა და ევროკავშირში განევრიანების სურვილი. გვსურს, გავხდეთ საერთაშორისო პროცესების მონაწილე ავღანეთსა და მსოფლიოს სხვადასხვა ადგილებში, იქ, სადაც უსაფრთხოების საკითხი წყდება. ამავდროულად, ხაზგასმით ვაცხადებთ, რომ არ შეგვიძლია ვიყოთ რაიმე გაერთიანებაში იმ ქვეყანასთან, რომელსაც ჩვენი ტერიტორიები აქვს ოკუპირებული და ცნობს მათ დამოუკიდებლობას. ეს ქართველი ხალხის მტკიცე გადანწყვეტილებაა. პარლამენტის უმრავლესობა და უმცირესობა თანხმდება, რომ ჩვენ ამ ხაზს ვერ გადავაბიჯებთ.“ –

საქართველოს პარლამენტის თავჯდომარე დავით უსუფაშვილი

„ვინც საკონსტიტუციო ცვლილებას მხარს არ დაუჭერს, არ მოვა ან თავს შეიკავებს ხმის მიცემისგან, ჩემი აზრით, თავის თავზე ძალიან მძიმე როლს აიღებენ. მათ ძალიან გაუჭირდებათ საზოგადოებაში პოლიტიკურად თუ პროფესიონალურად ღირსეული მოღვაწეობის გაგრძელება.“ –

საქართველოს პრემიერ-მინისტრი ბიძინა ივანიშვილი

„რამდენიმე დღეა ინფორმაციული მარაზმი მიმდინარეობს, რომლის ფონზე ადამიანი, რომელსაც აქვს მედიაგავლენები, თავის მსხვერპლად წარმოჩენას ცდილობს. სინამდვილეში შინაარსი მარტივია. ბატონი ბენდუქიძე უნდა დაემორჩილოს საქართველოს კანონმდებლობას და უნდა შეასწოროს უნივერსიტეტის შინაგანანესი. აგრარული უნივერსიტეტი არ არის დახურული. განკარგულება კი ავტორიზაციის გაუქმების შესახებ ძალაში შედის 4 თვეში. ამდენი მარაზმატული ტყუილის და სტუდენტების მძევლად აყვანის ფონზე საზოგადოება ერთი კვირაა აკვირდება იმ უხამსობას, რომელიც მედიით მიმდინარეობს.“ –

საქართველოს განათლების მინისტრის გიორგი მარგველაშვილი

www.ucnobifm.ge

RBS

NATIONS™

ჩვენსი ჩრის რეგვიონი
2 თებერვლინ
ყოვჩე პეგეთ ქვირანს

